

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF 1885
1897—1932.

1935

Péntek, 1935. január 18.
15. szám.

Egy lépéssel előbbre

Manolescu-Strunga ipar- és kereskedelmi miniszter ma hajnalban utazott át Aradon. A miniszter Bécsből jött, Budapesten át, miután sikeresen befejezte a román-magyar kereskedelmi egyezmény megújítása érdekében hónapokkal ezelőtt megindult tárgyalásokat.

A miniszter érkezését megelőzte már sajtó nyilatkozata, melyet Budapesten az egyik napilap munkatársának tett. Arra a kérdésre ugyanis, hogy elérkezettnek látja-e az időt Középeurópa gazdasági ujjaépítésére, Manolescu-Strunga a következőket mondotta:

— A politikai légkört most okvetlenül alkalmasnak ítélem arra, hogy megkezdjük a Dunamedence gazdasági ujjaépítését. Teljesen egyetértek a csehszlovák és lengyel kereskedelmi miniszterekkel abban, hogy meg kell alkotnunk a közös agrárfrontot a magyarokkal és a juvoszlávokkal. Ez irányú javaslatom kedvező fogadtatásra talált a magyar delegációnál is, amellyel most tárgyalásaimat befejeztem. Tervem a következő: a magyar, a lengyel, a csehszlovák és a román delegátusok üljenek össze rövidesen Bucarestben és állapítsák meg közösen Középeurópa földművelésének legfontosabb irányelveit. Ha meggyezünk és egységesen lépünk fel a világon, az mindannyiunkra nézve rendes, fontos eredmény lenne.

A most megújított román-magyar kereskedelmi egyezményrel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Magyarország magáévá tette azt a javaslatunkat, hogy a petróleum ellenében 30 százalékos erejű devizát, 70 százalékos pedig jóarcikket nyújt Romániának. Ezért viszont Románia nagy könnyítéseket ad a magyar külkereskedelmnek az egyezményben, amely április elsején lép életbe, tehát még nem részletezhetek. Románia meg akarja mutatni, — mondotta a miniszter, — hogy szoros együttműködést kíván Magyarországgal.

Olvasván Manolescu-Strunga tárgyilagos nyilatkozatát, különösen annak a közép-európai agrárfront alakulási kísérleteire vonatkozó részét, lehetetlenség, hogy ne gondoljunk Középeurópa világhírű gazdaságpolitikájának, Hantos Elemérnek megállapításaira, amelyeket több, mint egy évtizede változatlan erejű meggyőződéssel hirdet a dunai népek gazdasági egymásrautaltságáról. És arról a gazdasági törvényszerűségről, hogy ennek az egymásrautaltságnak felismerését csak halogatták, de ki nem küszöbölhetik a politikai egyenetlenkedések és surlódások. Hantos Elemér fejtette ki éppen a mi jubiláris karácsonyi számunkra írott értékes cikkében, hogy mit mutat a történelmi tapasztalat? „A történelmi tapasztalat, — írta, — azt mutatja, hogy minden közeledést politikai és gazdasági téren, ellenségeskedés szokott megelőzni. Amikor a feszültség a legnagyobb és a kölcsönös ellenségeskedést mindkét oldalon nagy veszteségek hűtötték le, akkor szokott a megértés órája ütni és a közeledés létrejönni. Ma még a dunai államok annyiféle huznak, ahány nagy hatalom érdekkörébe tartoznak. De... az eddigi konferenciákból a dunai népek azt a tanulsá-

Súlyos ellentétek

Németország és Franciaország között az elfogadhatatlan francia követelések miatt

Franciaország a Saar-vidék felies katonai leszerelését, hidak, csatornák és vasútvonalak lerombolását kívánja. — Nagy meglepetést okozott Genfben a francia álláspont

Németország visszautasította a francia követeléseket

A Reuter-iroda genfi levelezője szerint népszövetségi körökben megerősítik azt a hírt, hogy a Népszövetség tanácsának a Saar-vidék ügyében összehívott ülését azért kellett váratlanul elhalasztani, mert

a francia kormány felvetette a versaillesi békeszerződés katonai záradékának a Saar-vidéken való alkalmazása kérdését.

A francia kormány a versailles-i békeszerződés 42. és 44. szakaszára hivatkozik, amelyek szerint a Rajna jobb partjára eső területekre tilos katonai csapatokat szállítani. A franciák véleménye szerint a demilitarizálás azt jelenti, hogy el kell pusztítani az összes katonai védműveket, katonai szállításra alkalmas vasutakat és a vasútállomások minden olyan berendezését, amelyeket csapatok be- és kivonására lehet felhasználni, sőt bizonyos körülmények között a hidakat, csatornákat és hasonló közlekedési eszközöket, amelyek hadieszközöknek tekinthetők.

Genfi jelentések szerint az Aloisi elnöklete alatt álló hármás-bizottság, amelynek feladata volt a Saar-vidék ügyének lebonyolítására javaslatot tenni a népszövetségi tanácsnak,

meglepetéssel értesült a francia követelésekről.

A hármás-bizottság azonnal közölte ezeket a követeléseket Németországgal és ez volt az oka annak is, hogy a Népszövetség tanácsának szerda délutánra kitűzött döntő jellegű ülése elmaradt. Genfi népszövetségi körökben azt remélték, hogy a hármás-bizottság megoldást fog találni az ügyben és olyan javaslatot tud majd a népszövetségi tanács elé terjeszteni, amelyet Németország is elfogad és ezzel lehetővé válik a saar-vidéki kérdés sima, békés és amellet gyors elintézése. Ezzel ellentétben áll azonban a Havas-iroda jelentése, amely szerint a genfi német főkonzul közölte, hogy

Németország hozzájárul a követelések egy részéhez, a Saar-vidék semlegesítéséhez, vagyis ahhoz, hogy erre a területre Németország nem fog csapatokat szállítani, de ahhoz nem járul hozzá, hogy erődítményeket és vasúti vonalakat leromboljon. Közölte a genfi főkonzul azt is, hogy Németország csak abban az esetben fogja el a Népszövetség döntését, ha valamilyen átadással kapcsolatos és függőben lévő kérdést március 1-ig elintéznek.

Nem vezetnek eredményre a tárgyalások

Franciaország követelése a Saar-vidék átadása ellenében Genfben csak délután váltak köztudomásúvá. Az ismeretes demilitarizálási követeléseken kívül, Franciaország a Saarbrücken és Ludwigshafen közötti vasúti vonal lerombolását is követeli, mert ez a vasúti vonal stratégiai szempontból fontos. A következő követelés, hogy Németország a Saar-területen ne vezesse be az önkéntes munkaszolgálat kötelezettségét. Franciaország ragaszkodik ahhoz, hogy Németország ne létesítsen új légi kikötőt ezen a területen, illetve ne építse át a mostani saarbrückeni repülőtérét. Azt is kívánja Franciaország, hogy Németország a Saar-medencében ne építsen 10 méternél szélesebb autótutakat, mert ez csak katonai és stratégiai célokat szolgálja.

A meggyezés érdekében a kora délelőttől délután 2 óráig élénk tárgyalások folytak, de ezek nem vezettek eredményre.

got meritették, hogy a kezdeményezés munkáját maguknak kell kezükbe venniük és maguknak kell az egymáshoz vezető utat megtalálni. A dunai népek sorsa nem függhet a nagyhatalmak vetélkedésétől, mert... az, amire szükségük van, egy nagy, életképes gazdasági terület, amelynek határain belül a gazdálkodás az összes termelőerők jobb kihasználását, emelkedő jólétet és boldogulást jelent. A közeledés művét éppen ezért gazdasági téren kell kezdeményezni...”

Szeretnénk az új román-magyar keres-

kedelmi egyezményt, valamint Manolescu-Strunga figyelemreméltó tervét a közép-európai agrárblokkról úgy tekinteni, mint a Hantos-féle teória igazságainak egyik legfrissebb igazolását. A nagyhatalmak békülékeny közeledését nem nézheti tétlenül a közép-európai népek együttese sem és ha megindulhat a politikai megelőző gazdasági közeledés ésszerű folyamata, erre a legalkalmasabb, legtípusabb terület a Dunamedence. A gazdasági élet igazságainak felismerése máris félgyőzelem, amelytől csupán egy lépés a teljes diadal.

Lázás harc a békés megoldásért

E den angol fidelegátus a déli órákban megbeszélést folytatott a val francia külügyminiszterrel. Hír szerint ajánlta, hogy a Saar-vidék kérdését oldják meg gyorsan és békés szellemben. Népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint a két ellentétes álláspont között a távolság egyre csökken.

A népszövetségi tanács délután fél 6 órakor ülést tartott. Az elnök az ülést megnyitása után közölte, hogy a Saar-vidék rendezésére kiküldött hármass bizottság még nem tudta elkészíteni jelentését. Remélhető, hogy a jelentés még ma este, vagy holnap tárgyalásra kerül.

A hármass bizottság és Berlin között az esti órákban még folynak a tárgyalások. A val francia külügyminiszter közölte az újságírókkal, hogy arra fogja kérni a Népszövetség tanácsát, hogy még ma este rendezze a Saar-kérdést. Az ügyvel kapcsolatban ugyanis a tanácsüléssel nyilatkozatot szándékszik tenni.

A Matin genfi tudósítójának jelentése szerint,

tegnap egész nap sűrű telefontanácskozások folytak Berlin—Genf—Páris—Róma és London között és sikerült a megegyezést létrehozni a Saar-terület visszaadásának időpontja tekintetében.

Berlin tulajdonképpen azt kívánta, hogy a visszacsatolás már február 15-én történjen meg, míg a hármass bizottság jelentése azt ajánlta, hogy mivel legalább egy hónapra van szükség a gazdasági és pénzügyi kérdések lebonyolítására, tolják ki a határidőt. Végül is március elsejében állapodtak meg.

Németország visszautasítja a bizottság javaslatát

Genf-ből jelentik: Az utolsó pillanatokban közlik, hogy Németország genfi megbízottja kormánya nevében visszautasította a Saar-bizottság által kidolgozott javaslat szövegét, amely az impérium átadásának időpontjára és a függőben levő kérdések rendezésére vonatkozik. A német kormány különösen a Népszövetség döntő bíraskodását utasítja vissza, amelyet a bizottsági javaslat arra az esetre tervez, ha a függő kérdések elintézése március elsejéig nem történnek meg. Ezen, ugynevezett

függőkérdések között az első helyet a Saar-terület demilitarizálása foglalja el. Bár nemzetközi körökben az a meggyőződés, hogy a ma felmerült nehézségek csak átmenetiek, a Népszövetség ma délutáni ülését ezek miatt mégis el kellett halasztani.

Aloisi báró és Krauel főkonzul között a tárgyalások tovább folynak, az egyezmény végleges szövegének kidolgozása céljából. Genfi német körökben az a meggyőződés, hogy a német kormány nem szándékszik a megegyezés létrejöttét megakadályozni, de az a vélemény, hogy nincs értelme siettetni olyan megoldásokat, amelyek sérthetik a német kormány által fontosnak talált érdekeket.

A „Petit Parisien” tudósítója azt írja, hogy a francia konzulátus előtt megrendítő jelenetek játszódnak le. Öreg emberek, kisgyermek és asszonyok állanak sorfalat a szegényes podgyászokkal várakoznak a francia beutazási engedélyre. Félve fordítják el arcukat a fényképező-gépektől, mert attól tartanak, hogy mint kémekkel fognak elbánni velük abban az esetben, ha a német csapatok bevonulásáig nem tudnak eljutni Franciaországba.

A francia kormány megtette a szükséges előkészületeket a saar-vidéki menekültek befogadására. Három határmenti községet jelöltek ki, ahol a menekülteket elhelyezik, a központi elhelyező-bizottság pedig Metzben működik.

A kormány utasította a munkaügyi mi-

Döntött a Népszövetség

1935. március elsején adják át Németországnak a Saar-vidéket

Este fél kilenc órakor tartotta meg a Népszövetség történelmi fontosságú ülését, amelyen a Saar-vidék kérdésében döntött. Az Aloisi báró elnöklete alatt álló hármass bizottság három pontból álló javaslatot terjesztett elő. Az első pontban javasolja, hogy a Népszövetség mondja ki a Saar-vidéknek Németországhoz való osztatlan csatolását, a versaillesi békeszerződésben előírt jogok és kötelezettségek alapján. A második pontban a Népszövetség 1935. március 1-ében állapítja meg az átadás napját. A harmadik pontban megbízza a Népszövetség a hármass tanácsot, hogy Franciaországgal, Németországgal, valamint a saar-vidéki kormánybiztossággal egyetértően, állapítsa meg azokat az intézkedéseket, amelyek az átadással kapcsolatban felmerültek és amelyeket a versaillesi békeszerződés előír. Amennyiben 1935. február 15-ikéig az érdekeltek között megegyezés nem jönne létre, úgy a hármassbizottság jelentést tesz a Népszövetségnek, amely dönt az ügyben.

Kilenc óra tájban a Népszövetség tanácsa egyhanguan elfogadta a hármassbizottság javaslatát és kimondotta a Saar-vidék Németországhoz való osztatlan csatolását.

A hősiesség titka

Írta: JOHN BLADES.

Az utasok nagy többsége a fedélzeten hevert a kényelmes fekvőszékeken, vagy fel-alá járt a csodás holdfényben. Az Indiai Óceán tükre olyan sima volt, mintha bársonnyal volna bevonva. De hirtelen, átmenet nélkül szél kerekedett és tíz perccel később már üres volt a hatalmas hajó fedélzete. Csak a felső sétatfedélzeten állt a vaskorláthoz fogódzva egy szikár angol öreg ur, egy hajótiszt mellett. Az angol a pipáját szivta, a hajótiszt a láthatár felé bámult és elgondolkodva hallgattak mindketten.

A fiatal hajótiszt dr. Seldon, a hajó orvosa volt. Az öreg ur felé fordulva, folytatja az előbb félbehagyott vitájukat:

— Képtelen vagyok az orvostudományt fejősen tekinteni.

Az öreg ur, a világhírű Edginton tanár, aki a legsötétebb világrészekben tanulmányozta a legveszesebb kórokozókat, mosolyogva nézett a lelkes, fiatal kollégára s így szólt:

— Kívánom magának, fiam, hogy az elveit az élet ne hazudtoíja meg. De mondja, mi vitte rá, hogy hajódoztornak állt be? Hiszen itt nem lehet pénzt keresni és nagy tanulmányokra... amire vágyik... itt alig nyílik alkalm.

— A tengerre vágytam — felelte a fiatal orvos — atyám is tengerész volt. Mindig izgatott az, hogy miféle lelki rugók rejlenek a tengerész hősiesség kötelességteljesítése mögött. Bátorosság? Kalandvágy? Kíváncsiság? Ellenállhatatlan lelki kényszer? De már látom, hogy ilyen világ-szállodázó fejlesztett hajón ezt a titkot nem fogom megismerhetni. Itt minden csak számtan, vagy pincéstudomány.

A vihar erősödött, a két orvos, a nagy tudós és a lelkes ifjú aludni mentek.

Másnap délelőtt még tartott a vihar, bár kissé alábbhagyott. Kis, rozoga teherhajó haladt el a

középen. Furcsán nézett ki. Lassan haladt, mint ha minden élet kihalt volna rajta. A kis hajó parancsnoki hidján két alak állt, a kapitány és egy matróz, aki zászlókkal jelzéseket adott le a nagy hajónak. Egy matróz jött le a hajóorvoshoz és a kapitányhoz hívta.

— Az a hajó azt közli velünk a zászlójelzésekkel, hogy pestis ütött ki rajta. Vigyázzunk, hogy az utasok meg ne tudják, mert megijednek. De maga szedjen össze számukra valami orvosságot, ha ugyan van ez ellen orvossága... és egy csónakkal-átküldöm nekik. Orvost nem adhatunk.

A fiatal orvos elhalványult, azután percnyi gondolkodás nélkül mondta:

— Kapitány ur, ha megengedi, magam megyek át a hajóra, orvosságom nincs a pestis ellen, de talán kellő intézkedésekkel megmentem a még életben levőket. Itt van a hajón Edginton professzor, ha orvosra lenne szükség és a kikötéshez szükséges iratok rendben vannak.

A nagyúrú professzor, aki mint a kapitány személyes barátja, feljárhatott hozzá a parancsnoki hidra, meghallotta a fiatal orvos kijelentését és erélyesen rászólt:

— Megőrült, fiatal kollégám... Mit kezdhet a pestises hajón? Látszik, hogy még nem látta a pestist szentől-szembe.

A fiatal orvos nyugodtan felelte:

— Professzor ur, a birmai pestis idején hat hétig voltam járványorvos.

Az öreg ur a vállát vonogatta. A kapitány bizonyos büszkeséget érzett az angol tengerészet évszázados bravurjának ilyen megrendítő megnyilatkozásával szemben s intett a hajóorvosnak, hogy indulhat.

A kis hajó kapitánya elámult, amikor látta, hogy az orvos felmászik a lebecsátott kötélhágcsón és félelem nélkül közeledik a parancsnoki hidhoz. Elmondta, hogy a hajó legénységéből már csak nyolcan élnek, köztük a főgépező... de őket

nisztériumot, hogy ne adjon ki munkavállalási engedélyt a menekülteknek, akiknek ügyében az az álláspontja, hogy a Népszövetség kötelessége róluk gondoskodni.

Az első napon 52 menekült lépte át a francia határt, nagyjából részben ügyvédek, újságírók és más intellektuelek. Ma 300-an akartak átmenni, ezek már kommunista munkások voltak, akiknek nagyrésze nem is saar-vidéki, hanem Hitler uralomrajutása után menekültek ide Németországból. A munkások közül 198-at, akik nem rendelkeztek megfelelő igazoló iratokkal, nem engedték be Franciaországba.

A lapjelentések szerint több helyen történtek a Saar-vidéken kisebb konfliktusok, így Neunkirchenben rálóttak egy Hahn nevű kereskedőre, aki karján megsebesült.

Varsóból jelentik: Negyven menekült zsidó család ma a Saar-vidékről ideérkezett.

Pénteken kerül nyilvánosságra a magyar jegyzék

Genf-ből jelentik: A marseille-i merénylet ügyében átnyújtott magyar jegyzék a Saar-vidék problémájának tárgyalása miatt előreláthatólag csak pénteken kerül nyilvánosságra. A nagyhatalmak megegyeztek a saar-vidéki katonaság kivonulása kérdésében. Megállapodtak abban, hogy ezt a kérdést teljesen különválasztják a Saar-vidék Németországhoz való csatolásának ügyétől.

A katonaság kivonása közvetlen német-francia megegyezés alapján kell, hogy történjen.

is kerülgeti a pestis. A többi már eltemették a tengerben.

Borzalmas napok következtek. Seldon a birmai pestisnél szerzett tapasztalataival mindent megtett az élők megmentésére és a magával hozott anyagokkal mindent és mindenkit fertőtlenített. A kapitány, aki maga is fiatal ember volt, előbb úgy nézett a doktorra, mint az örültre, de lassanként megértette, hogy milyen csodás hősiesség az idealizmus hozta a fiatal orvost a hajóra és ettől kezdve mindenben híven végrehajtotta az utasításait.

Egy nap azután Seldon doktor hirtelen elszédült... Amikor újra magához tért, fehér kaucsukköpenybe burkolt alak hajlott föléje.

— Hol vagyok? — kérdezte Seldon, de allig tudta a két szót kimondani.

— A ceyloni vesztegzárlomás kórházában, — felelte a kaucsukköpenyes alak és hozzátette:

— A kapitánytól hallottam, hogy kollégám milyen merészen mászott fel a tenger közepén a pestises hajóra és mind kihuzta őket a bajból... Pár nap múlva megának se lesz már komolyabb baja. Ha tölem, mint kollégától elfogadja a megjegyzést, azt hiszem, örültség volt, amit tett, de minden dicséretet megérdemel... ha már sikerült.

A fiatal doktor csak mosolygott... felelni nem tudott, még nem volt elég ereje kettőnél több szóra. Érezte, hogy drágán fizette meg az árát, de amit tanult, az minden árat megéri... Lázás agyában egymást kergették a gondolatok... Ugy látszik, még a nagy Edginton professzor se értette meg őt... hiszen le akarta beszélni... Pedig mindez olyan természetes... Olyan hangzatos neveket adnak mindennek, pedig olyan egyszerű... benne van az ember véreben... Hős, mert nem tehet másképp... mert az teszi, amit érez...

És ezzel lehunyta fáradt szemét, napok óta először nem látta maga körül a lázas képeket, lángoló szemű óriás gyíkakat és a lebegő árnyékok halotti táncát... Csak Heddy szőke feje, kedves szelíd arca tűnt fel a lelki szemei előtt... A menyasszonya, aki vár rá...

Laval francia külügyminiszter válasza Hitler kancellárnak

Az Aradi Közlöny genfi tudósítójának éjszakai jelentése

— Érkezett éjjel három órakor —

A hármasszövetség jelentésének felolvasása után Laval francia külügyminiszter tartotta meg nagy érdeklődéssel várt beszédét. A külügyminiszter köszönetet mondott a Saar-bizottságnak, majd a következőket mondotta:

A saar-vidéki népszavazás megtörtént, az eredmény világos, a lakosság akaratnyilvánítása kategorikus. A Saar-vidék népe önként döntött sorsa felett és a Népszövetségnek a visszacsatolást kell kimondania. Franciaország előre bejelentette, hogy megnyugszik a szavazás eredményében, ezt az álláspontját ma is fenntartja. A visszacsatolással kapcsolatosan azonban fontos kérdéseket kell rendezni. A két érdekelt állam és a saar-vidéki kormánybizottság összhangban kell hogy elhatározza azokat a feltételeket, amelyeknek betartása mellett a felségjogok átadása és a jelenlegi rendszer felszámolása megtörténik.

— A német birodalom kancellárja — mondotta Laval — tegnapelőtt a Saar-vidék lakosságához fordult rádiószózatában és felhívta őket, ügyeljenek arra, hogy visszakerülésük makulátlan legyen és megőrizzék teljes mértékben az eddigi fegyelmet.

Ez annyit jelent, hogy el kell kerülniök minden megtorlást azokkal szemben, akik éltek a versaillesi békeszerződésben biztosított jogokkal és szabadon nyilvánították véleményüket.

Hirtelen hóolvadás esetére

Közmunkakényszert vezet be a város, ha addig nem sikerül a hótömegeket eltakarítani

Rendkívüli tanácsulást tartott a város vezetősége a megőendő intézkedések érdekében — A hótakarításnál dolgozó munkanélküliek 10 lej napszámot kapnak

Széles és általános visszhangot keltettek Aradvárosának minden egyes rétegében az Aradi Közlöny legutóbbi számában a város hó-problémáiról írott cikkeink. A belváros közlekedését valósággal megbénító hótömegek, a külváros forgalmas uccáit járhatatlanná tevő hóakadályok az elmúlt két napon keresztül számos kellemetlenségnek voltak okozói és a város közvéleménye teljesen egyetért velünk, amidőn a városi közigazgatás feladatára tettük, hogy mielőbb intézkedjék a helyzet megváltozásáról. Aradváros számára egyébként is fontos, hogy egy esetleges olvadás ne találjon a legforgalmasabb utvonalaiban éjszakai hó-görgetegeket, hiszen a városi közcsatornázás közismerten rossz, részben csaknem hasznavehetetlen és a bedugult vízlevezető-csatornákra nem lehet számítani, hogy majd azok elvezetik a vizet. Egy esetleges újabb hóvihár pedig még jobban súlyosbíthatja a helyzetet, mivel a friss hó a régi torlaszokra rakódik rá és attól függetlenül, hogy a közlekedést teljesen megbéníthatja, számtalan súlyos balesetnek lehet okozója.

Cikkeink megjelenését követően Tatu János aradi interimár-bizottsági elnökhelyettes szíveskedésnek látta, hogy a városvezetőséget csütörtökön a déli órákban rendkívüli tanácsülésre hívja össze a várost borító hótömegek eltakarítása érdekében megteendő intézkedések ügyében. Az interimár-bizottság teljes számmal ült össze, mert minden egyes felvilágosult tagot áthatja álláspontunk igazsága, amely nem engedhet vitát a teendők felől:

m... rövidebb idő alatt fel kell szabadítani uccáinkat a nagymennyiségű hó alól!

Az interimár-bizottság rendkívüli ülésén Jac Jenő gazdasági tanácsos, a köztisztasági szolgálat vezetője tett részletes jelentést, leplezetlenül tárva fel a városvezetőség előtt a helyzetet, amelynek legfőbb nehézsége abban csúcsosodik ki, hogy a város által segélyezett munkanélkülieket, — mint ez már a három év

Franciaország emberi szempontból nem utasította el a nála jelentkező menekülteket, azonban bizonyos, hogy ez nemzetközi probléma, amelynek megoldása a Népszövetség feladata. Hitler kancellár ismét nyilvánította békeakarátát és kijelentette, hogy a német birodalom nem támaszt területi követeléseket Franciaországgal szemben. Ezt tudomásul veszem és újra leszögezem, hogy a német-francia közeledés fontos előfeltétele az európai békének.

— Franciaország békeszerető, — mondotta továbbá, — azonban a történelem megtanította arra, hogy biztonságára is ügyelnie kell. Egyetlen államnak sem szabad elutasítania olyan paktumok kötését, amelyek a kölcsönös biztonságot célozzák.

Franciaország külügyminisztere végül kijelentette, hogy hamarosan megállapítják a római francia-olasz egyezmény konkrét kereteit, amelyek jöttévi hatással lesznek Európa békéjére. Utána Eden lord angol főpecsétör jelentette ki, hogy mindenki meglepődéssel vette tudomásul a saar-vidéki eredményt, majd Litvinov közölte csatlakozását. Több felszólalás után Knox, a szavazóbizottság elnöke mondott köszönetet a bizalomért. A Népszövetség pénteken délután tartja legközelebbi ülését.

előtti nagy árvízveszedelem idején történt, — a legnagyobb rábeszéléssel sem lehet rávenni, hogy közmunkát vállaljanak. Az elmúlt napokban kétszáz ember dolgozott a város különböző területein az uttestek tisztogatásán és a gazdasági hivatal üzembe helyezte nemcsak a városi kocsikat, de mind a három teherautót is. Mindez azonban kevésnek bizonyul a teendők armadéjával szemben.

A városvezetőség hosszas és tüzetes tanácskozás után elhatározta, hogy szisztematikus rendszer alapján, szukcesszive folytatja az uttestek megtisztítási munkálatait. Legelső sorban is a főutvonalaikról hordatják össze a havat nagy csomókban, mivel — a szakértői vélemények szerint, — így a hó egy esetleges olvadás esetében sem olvad olyan gyorsan, mint egyébként. Utasították az illetékes városi ügyosztályt, hogy haladéktalanul újabb 200 embert állítson munkába: a munkanélkülieknek, akik önként vállalják a munkát, a rendszeres ellátáson kívül napi 10 lejes bért is fizet a város. Ilyen alapon remélhető, hogy legalább 160—170 munkanélküli akadni fog, akik lekiismeretesen munkába állanak és elvégzik a rájuk bízott feladatot. Elhatározta továbbá a városvezetőség, hogy abban az esetben, ha a szukcesszív munka közben hirtelen olvadás állana be, úgy élni fog törvényes felhatalmazásával is és

a nagyobb veszedelem megelőzése érdekében közmunkakényszert vezet be, amelyet a járművek díjazott rekvirálásával fog összekapcsolni. Ebben az esetben egy újabb rendkívüli tanácsulást hívnak össze.

Csak meglepődéssel regisztrálhatjuk a város illetékes testületének és tisztviselőinek megmozdulását, amely cikkeink megjelenését követte, mert annak jele, hogy tudatában vannak felelősségüknek. Reméljük, hogy az újonnan elrendelt intézkedések következtében a várost sikerül pár napon belül felszabadítani a hótömegek akadályai alól.

Halálos áldozatokat követelt a bánsági hófúvás

Megindultak ismét Aradról a vonatjáratok

A hóviharak által okozott közlekedési zavarok a beállott fagy következtében úgy-ahogy megjavultak. Aradi vonatkozásban már, kivéve egy vonalat, mindenfelé megindultak a vonatjáratok, amelyek most már mind kevesebb késéssel teszik meg utáikat. A timisoarai vonat ma délben fél órással késéssel futott be. Az oradeai személyvonat negyven perces késéssel érkezett az aradi pályaudvarra. Csúpan Nereu felé nem indítottak vonatot, ez volt ma az egyetlen utszakasz, amelyen még a sínek magas hó alatt állanak. Holnapra azonban remélik, hogy ezen a vonalon is megindul a közlekedés.

A hegyaljai villamosjárat ma délben indult meg.

Délben félkettőkor indították az első kocsikat, amelyek akadálytalanul jutottak el Ghiorcig. Ekkor még nem mehetett tovább a villamos, tekintve, hogy a hegyekről nagy mennyiségű hótömegek zuhantak alá, amelyek Ghiorctól betemették a síneket. Este hat óráig csaknem minden akadály elhárult úgy, hogy az Aradról hat órakor elindult villamosvonat, már az egész utat megtette a végállomásig.

Az ország többi részéből egymásután futnak be a jelentések. A hófúvás a Bánátot kivéve csaknem mindenütt elállott és lassan minden vonalon helyre áll a forgalom. Lugojról jelentik, hogy ott négy napon át tartott a hóesés és Severin megye egyes helyeit négy méteres hó borítja.

A telefon- és táviróforgalom a fővárossal két nap óta szünetel,

mert a hófúvás az összeköttetést lehetetlenné tette.

A hófúvás egyébként két halálos áldozatot követelt a Bánságban. Egy vukovai asszonyt nyílt mezőn ért utól a hóvihár és teljesen eltemette. Az asszony ott fagyott meg. Jamul-mare községben egy paraszttasszony nem vette észre hogy a kutat teljesen befedte a hó és beleesett a kutba, amelynek vízében halálát lelte.

A szabadfalui cukorgyárba az elmúlt éjszaka folyamán óriási kárt okozott a hóvihár. A gyár nagy raktárépületének tetejét az éjszaka folyamán óriási sulyuvá növekedett hótakaró benyomta és a tető

rádült a raktárban elhelyezett, mintegy 80 vagon kész, feldolgozott, elszállításra váró cukorra.

A freidorfi cukorgyárt Freidorf és a Begacsatorna közep, szabad mezőre építették. Midőn a gyárépületet befejezték és a munka megindult, a gyár tulajdonosai a kész épületet kicsinek és meg nem felelőnek találták és egy újabb, hatalmas, több emelet magas épületet emeltek, amelyet egyelőre raktárnak használtak, de amelybe jövőre gépeket akartak felállítani, hogy a 60 méter hosszú, 23 méter széles és 14 méter magas épületet is gyári célokra használják fel.

Az épületre csak kátránypapírtetőt feszítettek fel.

A tető tegnap éjjel 12 óra és 1 óra között óriási recsenéssel bedőlt.

A raktárban óriási károkat okozott a hó. A reggel korán a helyszínre siető freidorfi önkéntes tűzoltóság óriási erőfeszítések árán eltakarította a havat a raktárból, de nyolc vagon cukor már eddigi becslések szerint is tönkreázott. A kár eddig 5 millió lej, de lehet, hogy még több cukor lesz használhatatlan, úgy a kárösszeg jelentékenyen emelkedni fog.

Belgrádból jelentik: Az erős hóesés tovább tart Jugoszláviában és sok helyütt megakasztotta a vasuti forgalmat. A tegnapi Simplon nem folytathatta utját, mert messze Belgrád előtt, Golubinci állomáson megakadt. Számos munkáscsoport dolgozik a vonalon levő hótömegek eltakarításán.

CORSO — MOZGÓ

MA

5. negyed 8 és negyed 10 órakor

OSCAR NEDBAL örökbeesü zenéje.

KARL LAMAC szenzációs rendezése

LENGYELVÉR.

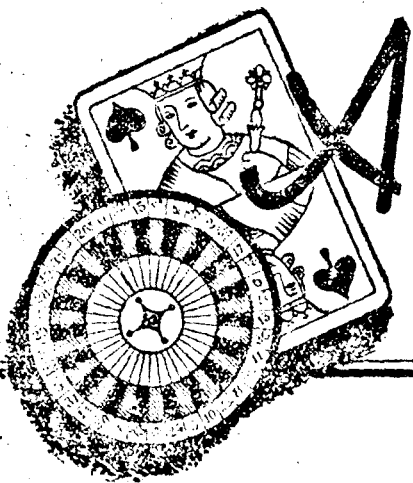
sláger operett. A 10szerepben.

Anny Ondra — Petrovich Szvetiszláv
Hans Moser — Hi'de Hi'debrand

Jön: Szóke Szakál, Bársony Rózsi, Verebes Ernő, Halmay Tibor, Dénes György együttes.

sl: gerfiumje:

Helyet az öregeknek!

Paál Jób
RIPORT-
RECÉNYE

A láthatatlan birodalom

Akik a kártyából élnek, de — sohasem játszanak

Meghitt beszélgetés Piatnik Adolfal — Legenda az öreg Piatnikról, aki a halálos ágyán eskette meg fiait arra, hogy játék céljából nem vesznek kártyát a kezükbe — „A Piatnikok nem játszanak pénzbe és a mi pénzünket még nem nyerte el senki...” — Piatnikék felfogása a kártyáról

(Copyright by Jób Paál. Utánnomás tilos.)

Bernard Shaw, vagy Artur Schnitzler nevét huszadannyian sem ismerik, mint a Piatnik nevet.

Ott olvasható ez a név arany, vagy fekete beütésből a tők heves közepén, a kör-ász körül, vagy valamelyik bohókás zsóker rugdalódzó lábai mellett. Ha a Piatnikék fejére szállna az a sok átok, ami elhangzott ellenük füstös levegőjű csapszé-

Az „öreg Piatnik”: a hetvenöt éves Piatnik Adolf, a Piatnik-gyárak szenior főnöke.

kek borral leöntött asztala mellett, kávéházak kártyacsatáinál vagy romlásba zuhant családok fűtetlen szobáiban, akkor már régen nem dübörögnének a hatalmas gép-kolosszusok a bécsi, pesti és krakkói kártyagyárakban.

Pedig ezek a gépek dübörögnek.

És teljes üzemmél dolgozik a jatschachi papirgyár is, amely egyesegyedül kártya céljaira gyártja a Piatnikék gyárainak a legfinomabb papirost.

„A menydergetős ménkü csapott volna Piatnikba!” — kiáltja a játékos, aki huszonégyesben ászt húzott tizenháromra és bizonyosan nem gondol arra, hogy ez a Piatnik voltaképpen egy szeretetreméltó, kedves öreg ur, kereskedelmi tanácsos, komoly tényezője Bécs társasági életének, aki igazában még csak annyiban sem okozható a kártya katasztrófáiért, mint a srápnellgyáros a világháborúért.

Két napot töltöttem el a Piatnikék bécsi gyárában és a két nap alatt talán tíz percig beszélgettem idősebb Piatnik Adolfal, a Piatnik-gyárak szenior főnökével. Valahol a negyedik emeleten, a szárítókamrában kerültem elő-

szőr össze vele. Ott állt az öreg Piatnik a nyers kártya-ívek között és szerelmesen simogatta meg meg kék szemével a még ki nem vasalt, nyers kártyalapokat. Talán csak Bata Tamás tudott olyan szerelmesen a cipőkre nézni, ahogyan az Öreg Piatnik szeméit a kártyákon legeltette.

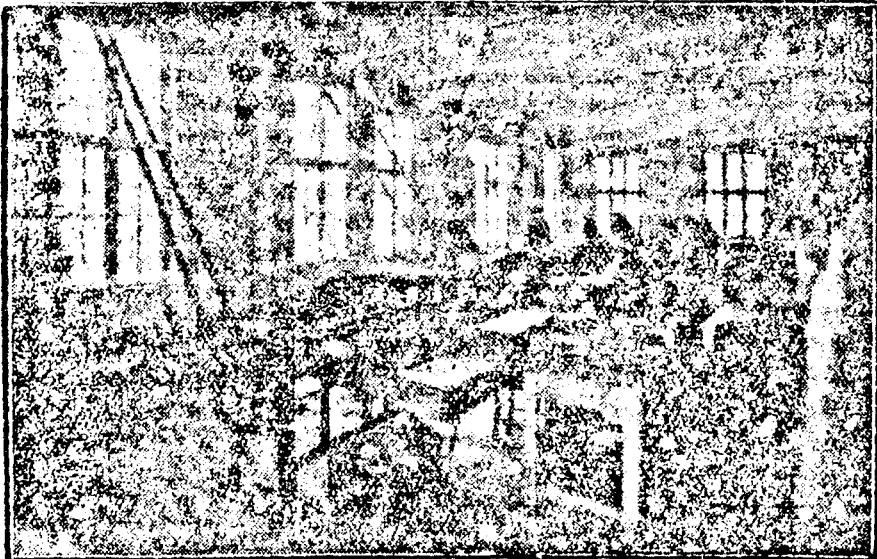
Valahogyan az volt az érzésem, hogy a tők felsővel és a zöld királlyal diskurál. Vagy talán a pik-dámának vallott szerelmét...

Az első kérdésem ez volt hozzá:

— Kaszinókban, vagy kávéházakban, amikor új kártyacsomagot bontanak fel a játékosok és megkeverik a lapokat, a csomag tetején ott van egy fedőlap, amelyiken nincsen rajta a kártya-figura, hanem csak a Piatnik-gyár cége olvasható a kartonon. Ilyenkor mindig akadnak beavatottak, akik elmesélik a Piatnik-családról azt, amit hallottak. Egy ilyen kártyabontásnál hallottam én is a legendát, amely úgy szól, hogy valamelyik Piatnik, talán az, aki a gyárat megalapította, halálos ágyán maga köré gyűjtötte gyerekeit és megeskette őket arra, hogy soha kártyát nem vesznek a kezükbe. Igaz ez?

Elmosolyodik az öreg Piatnik.

— Én is hallottam már ezt a legendát, de magam nem tudok róla semmit. Se eneim nem esketett meg az apám, se az apám, nem tett esküt a nagyapjának, akiről különben azt sem tudjuk, hogy volt-e köze a kártyához. A gyárat az én apám, Piatnik Nándor alapította, Óbudáról került fel huszéves korában, 1839-ben Bécsbe. Bizonyos az, hogy ő sohasem kártyázott pénzbe. És amikor engem, meg a fivérceimet bevezetett az üzletbe, nem győzte eléggé a lelkünkre kötni: „Eszetekbe ne jusson gyerekek, hogy valaha is leüljétek munka közben a kuncsafttal kártyázni. Ez nem méltó egy Piatnikhoz. És pénzbe se játszatok soha!” A munka alatt ő a mi üzleti körutjainkat értette. Akkor még mi, a gyerekek kerestük fel a kávéházakat, kereskedőket és adtuk el a kártyát. Bizony gyakran fordult elő, hogy ez vagy az a kávé megint vitált bennünket egy tarokkpartira, vagy prefe-

Igy készül a kártya. Egy kártyagyár vágó-osztálya.

ránzra, de mi — atyánk intelmére gondolva — a szives invitálásnak sohasem tettünk eleget.

— És ma játszanak? — fűztem tovább a kérdést.

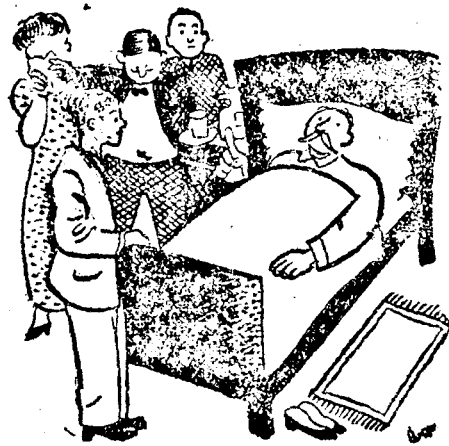
— Persze, hogy játszunk. Preferánsot, tarokkot, a fiatalabbak bridzselnek is. De nem pénzbe. Emeltebb hangon folytatta tovább:

— A Piatnik-család nem játszik pénzbe! Eddig még nem született ember, aki valamely Piatniknak a pénzét elnyerte volna. És én azt hiszem, hogy ilyen ember meg sem fog születni! Ez már családi tradíció.

— És mi a véleménye általában a kártyáról? A fiatal Piatnik, őt is Adolfnak hívják, vette most át a szót.

— A kártya — szórakozás. Szakasztott olyan, mint a tennis, golf, sakk, színház, vagy koncert. A kártyának semmi köze sincs ahhoz, ha valakiben szenvedély tombol. A kártyalapok, amiket mi gyártunk és amiket sok gyárban készítenek meg, nem tehetnek róla, ha visszaélnék velük az emberek. Tehet arról a morfiungyáros aki betegek gyógyítására készíti el a gyógyszert, hogy akadnak beteges szenvedélyű emberek, akik a medicinát narkotikumnak használják? És vajon tehet a trafikos, aki váltóblankettát árul arról, ha gonosztevők mások aláírását hamisítják a váltóblankettára? Kártyákat mindig készítenek, mindig fognak gyártani, a kártyagyárak a munkások tizezreinek adnak kenyeret, az államok jövedelmi forrásainak jelentős részét teszi ki az a sokféle adó, amiből milliók jutnak az állami költségvetés rubrikáiba, hogy aztán tragédiák is keletkezzenek a kártyából, erről csak azok tehetnek, akik nem tudnak uralkodni magukon és a szenvedélyükön. Én sokkal több embert láttam, akinek öröme és szórakozása telt a játékban, mint olyant, akit a kártya megrontott...

...Majdnem száz évvel ezelőtt egy husz esztendő-

A haldokló Piatnik megesketti fiait: életükben soha nem vesznek kezükbe kártyát... A legenda nem igaz, de a Piatnikok ma sem kártyáznak pénzbe.

ős Óbudai gyerek parasztszekéren, vagy gyalog elindult Bécs felé. Az apjáról a mai Piatnikok már nem tudnak semmit. Azt tartja a családi tradíció, hogy valahonnan Oroszországból kerülhettek el a Piatnikok Óbudára. A fiatal Ferdinand már tanulta a kártyafestést, abban az időben vastag csettellel, kivágott formákról kenték a kártyafigurákat a kártyalapokra. Bécsben egy átjáróházban volt akkoriban a Moser kártyafestőműhelye. Ide állt be a fiatal Piatnik.

Még csak száz éve sincs ennek...

Ma legmodernebb offset-gépek dübörögnek a Piatnik-gyárakban. Délamerikában is Piatnik-kártyával játszanak. És láttam a bécsi, meg a pesti gyárakban keskeny kínai kártyalapokat. Az öreg Piatnik Adolf képmása, fehér márványba faragva ott áll a bécsi gyárban, a hütteldorferstrassei kártya-palotában. A rózsaszínű márványból épített lépcsőházban, ahol fehér keztylis inas jelenti be a látogatókat. Több, mint ezer munkás dolgozik a gyárakban és évenként egymillió csomag kártyát dobna ki magukból a gépek. Egyszerű kártyákat és olyanokat, amiknek díszesen aranyozva van a szélük. Minden csomag kártyán rajta van a Piatnikék cége. E kártyákkal játszanak az óceánjárók luxus kabinjaiban, a királyi kastélyok szalonjában, sarki csapszékekben, kis városok fiakerstandjain a zabos ládákban, előkelő kaszinók kártyaszobáiban és a robogó vonaton az utazók, akik könyvet adtak el részletre, vagy rumot februári szállításra. Ott hevernek ezek a kártyák felbontatlanul a trafikok pultján és a főpincérek lakattal lezárt szekrényeiben a kávéházak kártyaszobáiban. Mindenki játszik velük. A herceg, a gróf, a színész, az író a kereskedő, az orvos, az ügyvéd, a miniszterelnök, a gyáros, a feleség, a szerető, a diák, a tanár, a börtönben a rab, a halálos beteg mellett virrasztó orvos és az inspekciónál rendőrtisztviselő.

Talán csak egyetlen család él a világon, amelyik nem játszik pénzbe kártyát...

A Piatnik-család...

...és ez az egyetlen család, amelyik vagyont szerzett a kártyából...

Bizonyosan azért, mert nem játszik...

MIHALACHE ARADON

„Gazdaságpolitikánkban követnünk kell az olaszok és a németek példáját” —

mondotta a nemzeti-parasztpárt vezére

Mihalache nagy beszéde a párttagozat választmányi ülésén — A volt belügy-miniszter szerint, nincsenek személyi kérdések a nemzeti-parasztpártban

Felfokozott érdeklődés előzte meg a nemzeti-parasztpárt vezérének, Ion Mihalache-nak aradi látogatását, aki csütörtökön alaposan megkésve érkezett Aradra a hózárviharok miatt előállott forgalmi zavarok miatt. Az állomáson a nemzeti-parasztpárt aradi és aradmegyei szervezetének vezetői fogadták Mihalachet, akik között ott láttuk Birtolon Aurél volt képviselőt, dr. Cosma Mihály volt képviselőt, Boliac Elek dr. volt polgármestert, Moga Romulus dr. volt rendőrkapitányt, Gregorovici István volt képviselőt, Omescu Cornél, Petica Petrița dr. párttitkárt és még másokat. Mihalache ezuttal is ismert munteniai viseletében érkezett, szobát vett ki a Hotel Central-ban, majd fél 12 órakor bizalmas értekezlet kezdődött a Dacia különtermében, amelyen az aradmegyei párttagozat újjászervezésének elveit fejtették le.

Tizenkét órakor vonult át a párttagozat megyei választmányja a Kereskedelmi Testület helyiségébe, ahol Mihalache elnöksége mellett megkezdődött a vitákban bővebbé nyilvános értekezlet. Petica Petrița titkár és Omescu Cornél pénztárosi jelentéséhez számosan szólottak hozzá, így Chera volt pénztáros, majd Ardelean Iustin tanár, azt hangsúlyozva, hogy a párttagozatnak szüksége van egy pártlapra is, a titkári jelentés idevonatkozó részét vette analízis alá. Szóváltotta, hogy véleménye szerint a pártfegyelem elvével nem férhet össze, hogy a párttagozat egyes vezetői magánérdekeik érdekében finanszírozzanak lapot, amely a párt összességének érdekeit van hivatva szolgálni. Petica, majd Omescu reflektáltak a felszólalásokra, majd Grapini Romulus dr. tett javaslatot a városi tagozatok újjászervezésére vonatkozólag: hasonló szellemben Gregorovici dr. tett ugyancsak javaslatokat.

Mihalache nagyszabású beszéde

Birtolon Aurél felszólalása után Mihalache emelkedett szólásra és a párttagok óvációjában kezdett bele exorzéjába.

— Pop C. István szellemében, az ő bölcs tanításai alapján kell felkészülnünk — mondotta — a ránk váró feladatok elvégzésére. Az államélet alapja a parasztság, ezt nem szabad elfelednie egy pártnak sem, amely az ország

érdekeit kívánja szolgálni és ennek az alapnak segítségével kell győznünk.

De nincs helye személyi harcoknak, a személyeskedésen alapuló küzdelmeknek a párt keretein belül.

Legyen hát vége a nyilvános verekedéseknek s fordítsa mindenki képességeit inkább az erők összesítésére! Azt akarom — mondotta Mihalache — hogy a Ti példátok szolgáljon mintaképpül máshol is!

— A bibliában olvashatjuk, hogy a bírák egyik kezükben a malteres kanállal, másikban a karddal vezették a nép ügyét. Nekünk is ezt a példát kell követnünk. Nincsenek felvevőpiacaink és ha valaki gondol is arra, hogy próbálkozzék külföldre eladni, keresményéért mások jelentkeznek.

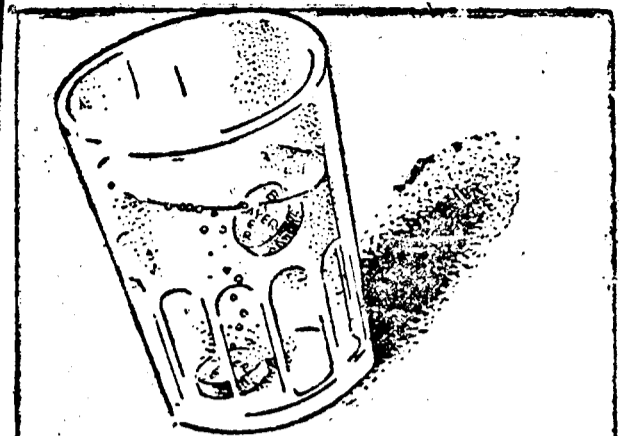
Vissza kell térnünk a pénzforgalom egyszerűsítéséhez, a lej reális értékeléséhez,

hogy a leegyszerűsített gazdasági keretekre lehessen megvetni újra az államháztartás alapjait. Olyan programmal kell jönnünk — mondotta — amely biztosít róla, hogy átvéve a hatalmat, nem kell azt elhagynunk többé. Pártfegyelmet és a közös munka folytonosságát követeli meg az idő a párt minden egyes tagjától és ugyanezeket ajánlotta figyelmébe Mussolini is, amidőn legutóbb Rómában beszélgetett vele. **Az olasz példát, a német példát követnünk kell gazdaságpolitikánkban** — mondotta Mihalache. — Bizonyos vagyok benne, hogy ha a régi gazdasági alapokhoz térünk vissza, ezek az alapok végig megmaradnak. Nem szabad elveszíteni a földműves-társadalommal a párt régi kapcsolatait, mert nemcsak a hatalmon, hanem az ellenzéken is lehet sok jót tenni a népért.

— Nincsenek személyi kérdéseink — mondotta kitörő taps közben a pártvezér. —

— Ne beszéljünk tehát se maniuistákról, se vajdaistákról, se lupuistákról.

Csak nemzeti-parasztpárti van, akik közül minden egyesnek át kell éreznie a saját egyéni

Az ASPIRINT vízben kell bevenni!

Igy gyorsabban jut be a vérkeringésbe és a fájdalmak és hűléses megbetegedések elleni küzdelemben gyorsabban is fejti ki közismerten megbízható hatását.

ASPIRIN

felelősségének súlyát a párt új programjának sikeréért. Ha ez a felelősségérzet mindenki egyforma mértékben lesz meg, nem lesznek többé személyes differenciák sem.

— A párt új szervezési szabályzatát megküldtem úgy Vaida Sándornak, mint Mania Gyulának. Mind a ketten meg fogják tenni rája személyes megjegyzéseiket, tehát aktív munkájuk a pártélet érdekében biztosítva van. Ugyanez a helyzet Lupu dr.-ral is. A közös munka érdekében mindnyájunknak össze kell fognunk.

Bizalmas természetű értekezések

Mihalache beszédét nagy lelkesedés fogadta, majd az ülés a késő délutáni órákban Birtolon Aurél zárószavaival véget ért. Közébed után, ugyancsak Mihalache elnökségével bizalmas pártértekezlet ült össze, hogy a további pártszervezkedési teendőket megbeszélje. Mihalache, aki a Hotel Central 4. számú szobájában szállott meg, pénteken is itt marad, személyes jellegű tanácskozásokat folytat, meghallgatja a pártembereinek kívánságait és csak a péntekről szombatira virradó éjszaka utazik vissza Bucuresztibe.

In flagranti érte feleségét egy idegen állam bucuaresti-i meghatalmazott minisztere

Bucuresti-i lap feltűnéstkelő híradata a főváros legújabb társadalmi botrányáról, amelynek valóper lesz a folytatása

Bucurestiből jelentik: Néhány rövid, de annál érthetőbb sorban emlékezik meg a bucuaresti-i Tempo a főváros legújabb társadalmi botrányáról, amelynek hősei az egyik idegen állam bucuaresti-i meghatalmazott minisztere, a követ felesége és — egy ismeretlen harmadik. A lap megírja, hogy a főváros diplomáciai köreiben élénken kommentálják azt az esetet, amely az elmúlt napokban Bucuresti egyik előkelő szállodájában történt. A szállodában lakik egy, a jó társaságokban sűrűn szereplő férfi, akit az elmúlt napokban lefátyolozott, elegáns hölgy látogatott meg. Rövid ideig lehettek együtt háborítatlanul, mert hamarosan megjelent a helyszínen egy izgatott férfi. Aki ugylátszik már tudta, hova kell mennie, mert egyenesen a szobábanforgó szobát kereste fel. Mi történt a szállodai lakosztályban, nem tudni. De előkelő társasági és diplomáciai körökben már tudják, hogy az izgatott férfi egy idegen állam bucuaresti-i meghatalmazott minisztere volt, míg az erősen lefátyolozott hölgy — a felesége, akit

félre nem érthető szituációban talált meg. S a szállodai meglepetés nyomán már meg is indult a válópör, amelynek kimenetele elé átlátnos érdeklődéssel tekintenek a beavatottak.

CENTRAL: 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órakor
Hadifoglók
Leslie Howard. Margaret Lindsay
Ifj. Douglas Fairbanks

SELECT: 5 és 7 $\frac{1}{4}$ órakor
DICK TURPIN
Főszerepben: JOSÉ MOJICA.

Este 9 $\frac{1}{4}$ órakor premier:
HAROLD LLOYD szatirikus vígjátéka:
A DIKTATOR

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZALLODA BUDAPEST.

Egy perc a Keleti pályaudvartól.
A magyar főváros legújabb szálloda-épülete. :: Minden modern kényelművel. :: Elsőrangú családi ház.

ÉTTEREM.

Legolesőbb árak, hosszabb tartózkodásra különleges megállapodások, teljes vagy részleges pensioval is. Igazolt előfizetőknek **20% szobaárkedvezmény!**

HIREK

Virágszirom asszony

protestál...

A ferdeszemű, sárgabőrű tipegő szépségek házában bajok vannak, a sokféle háboruságban és forradalomban megtépázott Mennyei Birodalom egén új viharfelhők mutatkoznak. Ezuttal nem politikai csatározás készül, mégcsak a gyűlölt „fehér ördögök” fejt sem kívánja a nép, sokkal komolyabb, sokkal nagyobbarányú harc indult meg: Virágszirom asszony és többmillió hasonlóan költőnevelő kínai szépség tömörült a feministák rajvonalaiba, hogy egy új törvényjavaslat visszavonását kényszerítsék ki a bölcs kínai kormánytól.

Vajjon mi ültette a forradalom tüzet sokmillió kínai nő szívébe? A kormány új törvényjavaslatot készítetett, amelyben szigorú büntetéssel sújta a házasságtörő asszonyokat. A legkisebb büntetés egy évi börtön. Ugyanakkor azonban a törvényjavaslat nem ír elő büntetést a hitvesi kötelesség utjáról letért férjek számára, akik tehát a jövőben is nyugodtan, háborítatlanul és büntetlenül törhetnek házasságát. Az évezredek során rabszolgasors igájában hajtott kínai asszonyok, akiknek élete feltétlenül egykoron szabadon rendelkezhetett a férj, többi keleti sors-társaiak nyomán szintén emancipálódtak. Virágszirom asszony és sok-sok kolleeg-nője jogokat követel. S nem hajlandó beleegyezni abba, hogy az asszonyokat háttérbe szorítsák a zsarnok férfiak, még — a házasságtörés frontján sem. Tehát megindult a harc a törvényjavaslat körül, amely bizonyosan valamelyik kikapós, ferdeszemű menyecske férjének agyában született.

A harc megindult. Kína asszonyai már tiltakozó gyűléseket is tartottak, ahol bőbeszédű szónokok magvarázták az egyenjoguság elvét. Memorandumot készítettek, amelyet küldöttség nyújtott át a kormánynak és amelyben kijelentik hogy nem hajlandók belenyugodni egy ilyen törvény meghozatalába. Követelik, hogy vonják vissza az egész törvényjavaslatot, vagy iktassanak be olyan paragrafust, amely még szigorúbb büntetéseket tartogat a házasságtörő férjek számára. Mi lesz az energetikus harc eredménye, még nem tudni. Valószínű, hogy a nők frontja győz a csatában, hiszen — a derék kínai miniszterek és képviselők is nők emberek. Akik a végén csak megúnják a házi perpatvarokat és inkább leszavazzák a javaslatot, mint hogy szembeszálljanak a Virágszirom asszonyságok pergő nyelvével.

És egyáltalában nem kétséges, melyik formulát választják a kormány bölcs tagjai. Ha már így áll a helyzet, inkább elejtsék az egész törvényjavaslatot, s szabadá teszik a családot az egész vonalon. Mert ha mindkét fél büntetését mondják ki, úgy a hatalmas kínai birodalom minden börtöne kevés lenne a házasságtörés áldozatai számára. Kínának pedig ma csatahajókra, repülőgépekre és gépfegyverekre kell a pénz, nem pedig kikapós feleségek és férjek számára építendő börtönökre.

Hírből, már Kínában sem irigylem a férfiek helyzetét... (—rosi.)

— IDŐPROGNÓZIS: Északi szél, több helyen havazás, esetleg ölmös eső. A hőmérséklet nyugaton az olvadáspont körül és átmenetileg keleten is mérséklődik a hideg.

— Argentínába hívták Titulescut Bucurestiből jelentik: A „Tempo” jelentése szerint Titulescu külügyminiszter előadássorozat megtartására Argentínába hívták meg. A külügyminiszter még nem döntött, hogy a meghívást elfogadja, vagy sem. Beavatott körök értesülése szerint ha a meghívás elfogadása mellett dönt, akkor az utat Zepelinen teszi meg.

— A prefektusok értekezlete a belügyminisztériumban. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban január 26-án megbeszélést tartanak az összes vármegyei prefektusok. A napirenden a tavaszi mezőgazdasági kampánnyal kapcsolatos teendők megállapítása szerepel.

— 60 tanári állás — 3916 jelölt. Bucurestiből jelentik: A középiskolai tanárok képesítő vizsgájára 3916 jelölt jelentkezett. Ezek közül 800 román nyelvből, 450 történelemből és 400 földrajzból tesz képesítő vizsgát. Érdekes, hogy a női tanárjelöltek száma majdnem kétszerannyi, mint a férfiaké. 2347 nő- és 1569 férfi-tanárjelölt jelentkezett vizsgára. A nagy túlekedésben tragikus csak az, hogy az egész országban mindössze 60 tanári állás van üresedésben.

— Összeállítják a rossz adóilletézők névsorát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter rendelkezésére megkezdtek a rossz adóilletézők névsorának összeállítását, amelyet február elsején hoznak nyilvánosságra.

— Lengyel-magyar idegenforgalmi egyezmény. A magyar kereskedelmi minisztérium, a Nemzeti Bank és az Idegenforgalmi Tanács megbízottai most készítik elő a lengyel-magyar idegenforgalmi egyezményt. Ebben a Budapesti Nemzetközi Vásár javaslatára egy oly megállapodásról is lesz szó, amely szerint a lengyel exportörök által Magyarországra exportált áruk ellenértékét a Magyarországra érkező lengyel utasok használhatnák fel. Remélhető, hogy a legközelebbi Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából — tehát május első felében — az egyezmény már érvényben lesz és így a lengyel illetékes körök által kilátásba helyezett kedvezményes áru utlevél mellett még ez a lehetőség is elő fogja segíteni a szervezés alatt álló nagyszabású lengyel társasutazásokat a Budapesti Nemzetközi Vásra.

— A második belföldi kölcsön. Bucurestiből jelentik: Ma a pénzügyminisztériumban megbeszélést tartottak, amelyen a második belföldi kölcsönre való felhívás szövegét állapították meg.

Jobb az Ördög-szigeten!

Párisból jelentik: Néhány hónappal ezelőtt megirtuk, hogy 26 évi raboskodás után kiszabadult a guyanai Ördög-szigetről Benjamin Ulmo egykori francia tengerésztiszt, akit kémkedés miatt ítélték életfogytiglani kényszermunkára Tavalgy kegyelmet kapott és elhagyhatta a hírhedt fejenctelepet. Nagy szerepe volt ennek elérésében egy ismeretlen nőnek, aki különféle újságcikkek alapján szánta meg a rabságban szenvedő embert és nagynehezen kifárta, hogy a volt kém 26 év után kegyelmet kapjon. Csak Franciaországba hazatérve ismerte meg Ulmo a jótövőjét, Madeleine Poirier személyében. Ugyátszik sem a jótövő személye, sem a mai élet nem okozott sok örömet Ulmonak. Tegnapi Le Havreban hajóra ült és visszament az Ördög-szigetre.

— Nem volt érdemes visszajönni Európába — mondta — az a benyomásom, hogy 26 év alatt sem erkölcsiekben, sem anyagiakban nem fejlődött a világ. Az emberek nem lettek okosabbak, boldogabbak és becsületesebbek. Egyetlen szenvedélyük az, hogy mindent nagy sebességgel és nagy arányokban akarnak csinálni. Azt hiszik, hogy ettől boldogabbak lehetnek. Életmódjuk teljesen értelmetlen. Az igazi emberi érzések hiányoznak belőlük.

Jótövője meghatottan bucsuzott el az Ördög-szigetre visszainduló embertől. Nem kísérte el, mert az Ördög-sziget területén nők nem élhetnek. Ulmo nem lesz többé rab a trópusi fejenctelepen, könyvelői állást kap egy cayennei kereskedő cégnél.

— Házasság Budapesti irják, hogy Szentiványi Géza dr. kir. közjegyző és neje, született Lukácsi Hatiray Luiza leányát, Szentiványi Kátát szombaton. 19-én vezeti oltárhoz néhai Hehs Vilmos és neje, néhai Guthori Földes Margit fia, Homoródy Hehs Béla. Az előkező esküvő szombaton délután fél 7 órakor lesz a budapesti Deák-téren levő evangélikus templomban.

— Aradon ötszáz, a megyében több mint tízezer adóárverést tüzttek ki. Mai lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy a pénzügyminiszter szigorú körrendeletet küldött az egyes pénzügyigazgatóságoknak, amelyeket utasított, hogy a legnagyobb eréllyel végezzék az adók behajtását. Az aradi pénzügyigazgatóságon erre vonatkozólag már meg is tették a szükséges intézkedéseket. Az adóbehajtásokra vonatkozólag beszélgetést folytattunk Doctor Vazul behajtási pénzügyigazgatóval, aki kérdésünkre a következőket mondotta:

— A minisztérium rendelkezésének értelmében megtettük a szükséges intézkedéseket a fokozottabb inkasszó elérésére. Tekintettel arra, hogy nagyon sok az adóhátralékos polgár, nagyon sok új árverést kellett kifizetünk. Így például Aradon ötszáz, míg a megyében tízezer újabb árverést tüztünk ki.

— Eltiltottak az előadástól egy német egyetemi tanárt. Berlinből jelentik: A D. N. B. jelenti, hogy a német kormány Saller dr. egyetemi tanárt eltiltotta a további előadásoktól és kizárta őt az egyetemi tanárok sorából. Saller dr. a nemzeti-szociálista tanokkal ellentétes elveket hirdett a katedréről. Az egyetemi professzor a fajelmélet ellen foglalt állást.

KERPEL könyvtár
vezet! Havi díj **40 lej.** 6147

— Leütöttek és a vasúti sínekre kötötték. Laibachból jelentik: A minap este 8 óra tájban a pályán a vasúti síneken, ahol azok átszelik a Tivoli-parkot, egy 35 év körüli férfit talált, aki össze-vissza volt verve és azonkívül hozzátözték a vasúti sínekhez. A szerencsétlen férfi eszméletlenül állapotban volt, úgy, hogy előbb be-szállították a kórházba, ahol csak órák múlva tért magához. Elmondta, hogy ismerősei egy bűfébe csalták, ahol sokat ettek és ittak, majd elmentek sétálni a Tivoli-parkba. Ahogy a vasúti sínekhez értek, kísérői hirtelen rátámadtak, leütöttek és azután a vágányokhoz kötötték. Alig 5 perccel a szerencsétlen ember megtalálása után arra robogott az éjszakai gyorsvonat, amely menthetlenül halálra gázolta volna a szerencsétlent, ha a pályán észre nem veszi. Hogy miért követték el ellene a merényletet, arra az áldozat nem tudott felvilágosítást adni. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Halálozás. Ids. Blaskovits János, nyugalmazott vagongyári asztalos-művezető január hó 16-án elhunyt. Temetése folyó hó 18-án, délután fél 5 órakor lesz a felsőtemető halottascarnokából.

— Az idei nemzetközi mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásárt március 21—26-ig tartják meg Budapestben. A kiállításra már is nagy számú bejelentés érkezett és ebből megállapítható, hogy a bejelentett 5000 tenyészállat úgy számban, mint minőségben lényegesen túlhálad a múlt évi jól sikerült kiállítás tényleges felbujását is. A nagy jelentőségre való tekintettel újabb férőhelyekről is kell gondoskodnia a vásár vezetőségének és ennél fogva a bejelentések megtételét minél előbb meg kell tenni.

— Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka Aradon. Ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán álkulccsal hatoltak be Krausz Emil Cosbuc-ucca 8. szám alatti lakoshoz, akitől körülbelül 23.000 lej értékű ruhaneműt és ékszert vittek el. Az aradi rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullet esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüriti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

— Megfulladt két kisló egy munkásokban. Timisoaráról jelentik: Borzalmas, kettős gyermekhalál színhelye volt a IV., Str. Dr. Olanescu 6. számú ház. A ház egyik kis, udvari egyszobakonyhás lakásában lakott a Tent-család. A családnak két gyönyörű, fiugyermeke volt: a hatéves Liviu és a négyéves Jon. Az anya dohánygyári munkásnő, az apa pedig munkanélküli. Az anya reggel korán munkába megy és csak késő délután tér haza, az apa pedig egész nap járja a várost, munkát keresve. A gyermekek, akiket a szobába zártak, egész déli évi óráig játszadoztak, majd az egyik kis fíu tüzet akart gyújtani, hogy a reggel előkészített ételt megmelegítse. Negyed kettőkor a szomszédok látták, hogy füst szivárog ki a kis lakás ajtaján és ablakán. Azonnal értesítették a tűzoltókat, akik készültséggel a helyszínre siettek. Mire a tűzoltók az udvarba beértek, már vastag harna oszlopban gomolygott ki a füst az ajtóresen. Pillanatok alatt betörték az ajtót és behatoltak a lakásba. Az idősebbik fiú, aki ágyban fekvő beteg volt, az asztal alatt találta meg, a kisebbiket pedig közvetlenül az ajtó előtt, mindkettőt holtan. A tűz csak jelentősele károkat okozott a lakásban. Mindössze a kályha környékén gulladt meg egy pár butordarab, de a hideg miatt eltömött szellőztetőnyílások megrekesztették a füstöt, a zárt ajtó pedig minden menekülési kísérletet meghiúsított.

— Sztalin eljátssza egy óriási film főszerepét. Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szerint a szoviet propaganda-népbiztosság óriási filmet készít, amelyben a főszerepet Sztalin játssza Vorosilov hadgyűi népbiztossal, továbbá egyéb szovjetvezérekkel együtt, akiknek záros határidőn belül be kell tanulniuk szerepeiket.

— Felhívás a belföldi kölcsönjegyzőköz. Az aradi pénzügyigazgatóság második kerületi adóhivatala felszólítja mindazokat, akik az adóhivatal pénztáránál belföldi kölcsönt jegyeztek, hogy január 27-ig feltétlenül jelentkezzenek kötvényeik átvételéért.

— Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjeli szolgálatot:

ANGEL: Piata Catedralei.

OMESCU: Bulevardul Regina Maria.

KESZTENBAUM: Str. Ghilba Birta.

— Goga Octavian kihallgatáson Mussolini miniszterelnökénél. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök ma audiencián fogadta Goga Octavian volt belügyminisztert, pártvezért.

— Romantikus esküvőt hozott létre a Saarvidéki népszavazás. Saarbrückenből jelentik: Romantikus esküvő folyt le ma a városban. A népszavazás előtti napokban ismerkedett meg dr. Svansson svéd bizottsági tag a holland bizottság egyik szép női tagjával: Bredé Grete-vel. Az ismeretségéből szerelem lett és megállapodtak abban, hogy a népszavazás befejezése után nyomban megtartják az esküvőt. Az amerikai tempóju házasság ma létre is jött Saarbrückenben, előkelő közönség jelenlétében. A Saarvidéki népszavazás így emlékezetes dátuma marad a fiatal párnak.

— Etetni kell a vadakat, mert elpusztulnak. Az aradi vadászati felügyelőség felhívja mindazokat, akik vadászterületeket bérelnek, elsősorban tehát a vadászati társaságokat, hogy a nagy óra való tekintettel etessék a vadakat, mert ellenkező esetben — főleg a fácánok és nyulak — elpusztulnak, mert a magas hőtakaró miatt nem találnak maguknak eledelt. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy január 15-iki hatállyal a nyulra vonatkozólag életbe lépett a vadászati tilalom. Nyulat a minisztérium rendelete értelmében a kereskedők január 22-ig árulhatnak, ezen a határidőn túl pedig a nyul árusítása kihágást képez, a melyet szigoruan büntetnek.

— Az aradi mentők és tüzoltók évi munkája. A városi tüzoltótestület parancsnoksága tegnap készült el az elmúlt évi működéséről készített statisztikájával, amely beszédes bizonyítéka annak, hogy ez a városi szolgálat derekasán megállja helyét. Az elmúlt évben 66 tüzeset fordult elő, melynek zömét kéménytüzek tették ki (27), míg több bolthüv, raktártűz és szobatiűz fordult elő. A tüzesetek által keletkezett kár mindössze 533.000 lejt tett ki, szemben például az 1932. évi 1.285.000 lejes tüzkárral. A tüzoltók mentőszolgálatra ugyancsak kifogástalanul működött. 2173 esetben nyújtottak segélyt, melyek közül 500 esetben kaptak honoráriumot, a városban 35.000 lejt, vidéki kiszállásokért (19 esetben) 12.370 lejt. Az egész városi tüzoltóság évi javadalmazása 1 millió 90.000 lej, amelyből anyagi kiadásokra 300.000 lejt fordítottak. A mentők és tüzoltók évi statisztikáját rövidesen a városvezetőség elé terjesztik be.

— Új román hetilap jelent ma meg Aradon. „Romanul” címen. Az új lap folytatása az egykori aradi „Romanul”-nak és főszerkesztője a régi „Romanul” szerkesztőségének egyik volt tagja: Vuia Tibor. A lap nemzeti-parasztpárti színezetű és felelős szerkesztőként Ion Jelecuteanu jegyzi.

— Az aradi háztulajdonosok figyelmébe! A háztulajdonosok Szindikátusa értesíti azon háztulajdonosokat, akiknek házában teher van, mely után az elmúlt évben kamatot fizettek, hogy az adó leszállítása végett január 31-ig feltétlenül nyújtsák be adóvallomásaikat az aradi pénzügyigazgatóságnál. Külön adóvallomást kell beadni az azon háztulajdonosoknak, akik egyszerűen kereskedők, iparosok, vagy szabadfoglalkozásúak és azoknak is, akik az elmúlt évben a patentárifa alapján voltak megadóztatva. A Szindikátus tagjai számára bármilyen adóügyben felvilágosítással szolgálnak, különösképpen az adóvallomások megszerkesztési módjára és az azokhoz csatolandó okmányokra vonatkozólag. (Hivatalos helyiség Str. Eminescu 28. sz. alatt).

— Az osztálysorsjáték január 15-én harmadik húzásán az Ilescu-bankház cluj-i főüzlete adta Erdély számára az első szerencsés sorsjegyet. A bankház adta el a 24.596 számú sorsjegyet, melyvel egy carei kereskedő 100.000 lejt nyert. Mivel az egész sorsjeggyel játszott, mind a 100.000 lejt megnyerte. Ez az összeg természetesen jelentékeny szerepet játszik üzletében, amelyet most anyagi gondoktól mentesen vezethet tovább. Az 1935. év tehát jól indult az Ilescu-bankház vevői számára, mert a 100.000 lejes nyereményen kívül számos kisebb nyereményt nyertek a sorsjeggyel játszóik. Erdélyiek közül még az Institutul Comercial de Credit bankház cluj-i üzlete adott el sorsjegyet, amivel 50.000 lejt nyertek, valamint ugyancsak 50.000 lejes nyereményt nyert egy sightheti tisztviselő, egy bihormogyei lakatosság, egy satumarei lapvállalat és egy zalau-i cipész, akik szintén az Ilescu-bankház vették sorsjegyüket. Ez a bankvállalat volt tehát az, amely az új esztendőben a szerencsét elindította. A szerencse központja Cluj, az Ilescu-bankház főüzlete, ahol már javában folynak a sorsjegyvásárlások a negyedik osztály húzásaira, amikor is a milliós nyereményekre van kilátás. Sok esély van a nyeresésre, amint az az előző osztály húzásain is látható volt.

— Péntek délután 4 órakor kezdetét veszi az Iparos Otthon éttermében Paál Rózsi főző- és sütőtanfolyama. A ma délutáni utolsó ingyenes előadáson az érdeklődő hölgyek zsúfolásig megtöltötték az Iparos Otthon nagytermét és Paál Rózsi a pódiumról leplezte le előttük az izletes főzés-sütés rejteit. Tekintettel arra, hogy úgy a román, mint a magyar hölgyek sorából szép számmal jelentkezték, Paál Rózsi két tanfolyamot rendez. Az egyiket románul, a másikat magyarul ad elő. Előreláthatólag a tanfolyamokra még számosan jelentik be részvételüket. Jelentkezni egész nap lehet az Iparos Otthon éttermében.

— Új melluszási világrekord. Kopenhágából jelentik: Hanni Holzner német uszóbajnoknő ma a 100 méteres melluszásban új világrekordot állított fel 1.24,5 perccel. Az eddigi világrekordot Clair Dewis ausztráliai bajnoknő tartotta 1.24,6 perccel.

Ma megkezdődött az olcsó árusítás.

Barakból költözködő

Elite Illatszertárba

Mindenkinek érdeke, hogy kihasználja ezt a kedvező olcsó vásárt,

mely csak rövid ideig tart

— Letartóztattak egy elítélt aradmegyei gazdát. Még az elmúlt év márciusában ítélték az aradi törvényszék Glogoviceanu Vasil sannicolau-meci gazdálkodó felett, aki vagyoni nézeteltérések miatt késsel súlyosan megsebesítette nővérét. A bíróság 1 évi és 10 havi börtönre ítélte. Glogoviceanu fellebbezése folytán az ügy a timisoarai Tábla elé került, amely jóváhagyta az elsőfoku ítéletet. Ma délelőtt hirdették ki a táblai döntést az elítélt előtt, akit nyomban le is tartóztattak.

A halott szerencsése...

A csillárok ragyogó fényt ontottak a káprázatos eleganciával berendezett terem látogatóira. Szmokingos férfiak, estélyiruhás, briliánsokkal feltűzdelt hölgyek ültek az asztal körül, amelyen egyenletes zúgással pergett a golyó. Meredt szemek figyelték utját, vajjon hol áll meg, vajjon kire mosolyog a szerencse szégyes istenasszonya. A krupie közömbös arccal gereblyézte a zsetonokat. Montekarló ruletttermében vagyonok cseréltek gazdát...

Az asztalnál mozdulatlan arccal ült az elegáns angol férfi. Közömbös tekintettel figyelte a pergő golyót, s a krupie gereblyéjét, az előtte felhalmozott zseton-hegy mind kisebb lett. Már csak néhány darab maradt meg. Futó tekintettel számolta meg az utolsó tétet: tizenhárom font. S könnyedén rádobta a 28-as számra. Azután lehajtotta fejét karjára. A golyó pergett. 28. A krupie az elegáns angolt figyelte, akinek feje még mindig karján nyugodott. Ujra. 28. A férfi nem mozdult. A tét maradt. Megint. 28. Zsetonok halmaza magasodott, egész vagyon feküdt már itt. Mind a mozdulatlan játékosé. A krupie odintette az egyik hivatalnokot s halkán sugta.

— Kérdezze meg azt az urat, még mindig a 28-asra tesz?

A hivatalnok odalépett a mozdulatlan alakhoz. Gyengéden megfogta vállát. Aztán ijedt arccal meredt rá. A halál lehelete markolta meg a szíveket. A játék megállt. A szmokingos urak, estélyiruhás, briliánsokkal ékesített hölgyek ajkán elhalt a mosoly. De csak rövid percek után tartott a rémület. Fényes egyenruhájú szolgálók vitték el a rulett-terem halottját, akire későn mosolygott a szerencse. Fait vos jeux, Messieurs et Madames. A játék ismét megindult, a golyó tovább pereg.

A halott helyéért tülekednek már a babonás játékosok. Egymásután négyen vesztik el a pénzüket. Az ötödik egy szépasszony: Mrs. Wakefield, a dohánykirály leánya. Egymásután a 28-asra helyezi a zsetonok tömegét. S egymásután áll meg a pergő golyó a 28-ason. Félóra alatt hétézer fontot nyert. A halott szerencséje — a szépasszonyra is áterjedt.

A halott játékost szóltan szolgálók vitték el Montekarló susogó palmái alatt.

Borzalmas tüzvész egy moziban

Négy gyermek szénne égett

Montrealból jelentik: Az egyik mozgószínház előadása közben tűz támadt. A tűz annyira elhatalmasodott, hogy a leginkább gyermekekből álló nézők között rettenetes pánik keletkezett. Ennek tudható be, hogy négy gyermek szénne égett, tizenkettőt pedig súlyos égési sebekkel mentettek ki a lángok közül.

* Ma este mutatja be az aradi magyar színház a nagyszerű Nápolyi kaland sláger-operett-újdonságát. Békeffy-Lajtay legújabb operettújdonsága, a nagyszerű „Nápolyi kaland” ma este kerül bemutatásra Aradon Karácsonyi Jli felléptével. A kitűnő operettújdonság főszerepeit: Erényi Böske, Sólyom Győző, Felhő Ervin, ifjú Szendrey Mihály, Halmágyi Hány, Olasz Lajos, Kozma Hugó és Szabó Gyula játszák. Ezek a szereplők vitték diadalra Timisoaran ezt a kedves és hangulatos operettújdonságát, amelynek bizonyára itt is meg lesz a jól megérdemelt sikere.

— Hízoló és fogyasztó diéták terén különleges eredményekkel dicsekedhetik a Svábhegyi szanatórium. A kúra soha nem sablonos. A diéta összeállítása mindig egyéni izlés szerint történik.

— Az aradi Lovar Egylet bálja — mint megírtuk — február 2-án lesz megtartva. A rendezőség tevékeny munkát fejt ki a bál sikere érdekében. Az előjelek szerint a bálon olyan nagyszámú közönség vesz részt, hogy a Katonai Kaszinó helyisége szűknek bizonyul. A rendezőség ezért érintkezésbe lépett a prefektúrával és a prefektus hozzájárulásával sikerült megkapniok a bál céljaira az adminisztrációs épület összes emeleti teremt, ami természetesen a bál jelentőségét emeli. Mint ismeretes, a bálon a királyi palota zenekara közreműködik, ami még csak fokozottabbá teszi az érdeklődést.

— A Magyar Párt felhívása. A választói névjegyzékkel együtt a városháza 94. számú szobájában egész január hó folyamán közszemlére van téve azoknak a névjegyzéke is, akik a múlt évben történt elhalálásuk, vagy Aradról való elköltözésük következtében a választói névjegyzékekből törölnők lesznek. A törölnők névjegyzéke ellen éppen úgy, mint a választói névjegyzékek ellen január hó végéig felszólamlással lehet élni a járásbírósnál. A választói névjegyzék megtekintése alkalmával nézze meg mindenki, hogy nem került-e bele tévedésből az ő neve a törölnők névjegyzékébe, mert ha benne van, s ő ez ellen január végéig felszólamlással nem élt, a felszólamlási határidő lejártával a választói névjegyzékekből törölni fogják. Felvilágosításokkal szívesen szolgál a párt irodája: Str. V. Goldis 8. sz. alatt.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesülete szombaton, január 19-én választmányi ülést tart, amelyre tagjait ezennel meghívja. Egyben értesíti tagjait, hogy az arcképes igazolványok, amelyek január 4-ig be lettek adva meghosszabbítás végett, átvehetőek. Azon tagok, akik arcképes igazolványukat átadták, de a nyugdíj-könyvecskét visszavették, legkésőbb január 18-án hozzák vissza; mert a később beadandóké csak későbbben lesznek meghosszabbítás végett bemutatva. Végül értesíti tagjainkat, hogy adóvallomást csak azok kötelesek beadni, akik a nyugdíjon kívül ipar vagy kereskedelem után jövedelmet élveznek. A házasodó 5 évre lett 1933-ban kivétel. Vallomást csak azok adjanak be, akiknek bekebelezett tartozásuk van. Ezen vallomásokat az egyesület helyiségében a vezetőség ingyen tölti ki. Az elnökség.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy a CFR. központi pénztárána a f. évi január havi nyugdíjak a következő sorrendben lesznek kifizetve. Január hó 18-án, pénteken A-tól—M-ig és január 19-én, szombaton N-től—Z-ig a CFR. és volt MÁV. nyugdíjasok. Január 21-én, hétfőn a volt ACSEV. nyugdíjasok. A kifizetés naponként reggel 8 órától délután 1 óráig és folytatódag délután 1/25 órától este 7 óráig fog eszközölni szombaton is. Kérjük mindazon CFR. és ACSEV. nyugdíjas tagjainkat, akik arcképes igazolványukat még nem adták be, a nyugdíj felvétele után nyugdíjkönyvükkel együtt haladéknélkül hozzák be egyesületünk hivatalos helyiségébe (Bul. Reg. Maria No. 18.), hogy az érvényesítés és szabadjegyek beszerzése iránt intézkedhessünk. A nyugdíj kifizetéskor az életbenléti bizonyítványok bemutatandók. Elnökség.

SPORT KÖZLÖNY

Timisoara birkozói nyerték a Phönix-CSB országos birkozóversenyét

Baia Mare-ről jelentik: A Phönix CSE, amely a sport minden ágát felkarolta, vasárnap a színház termében nagyszabású birkozóversenyt rendezett, amelyen az ország legnevesebb birkozói starthoz állottak. A versenyeiket nagy érdeklődés kísérte és a szép, nívós küzdelmek az érdeklődésre rá is szolgáltak. A nyertesek a szépívíteli plaketteken kívül, értékes tiszteletdíjakat is kaptak. Hat város birkozói közül Timisoara atlétái kerültek ki győztesként, kik 4 versenyszámban nyertek első díjat, míg a második helyen a lugosi birkozók végeztek két első helyezéssel. A verseny részletes eredményei a következők: Légsúly: 1. Horváth (Lugoj, Vultur), 2.

Denderle (Oradea, Staruinta), 3. Martin (Oradea, CFR). — Pehelysúly: 1. Tózsér (Oradea, Staruinta), 2. Juhász (Baia Mare, Phönix), 3. Kerekes (Oradea, CFR). — Könyvsúly: 1. Gavrilescu (Timisoara CFR) 2. Weber I. (Satumare, Olimpia-CFR), 3. Takács (Timisoara, CFR). — Kisközépsúly: 1. Borlovan (Lugoj, Vultur), 2. Bati (Bucuresti, CFR), 3. Sipos (Satumare, Olimpia-CFR). — Nagyközepsúly: 1. Cocos (Timisoara, CFR), 2. Tevjovits (Satumare, Staruinta). — Kisnehézsúly: 1. Cocos Oneaca (Timisoara, CFR), 2. Oroszi (Satumare, Olimpia CFR), 3. György (Baia Mare, Baia Mare, Phönix CSB). — Nehézsúly: 1. Susaba (Timisoara, CFR), 2. Berindan (Baia Mare, Phönix CSB), 3. Kerhádi (Timisoara, CFR).

Megbűntette a nemzeti bajnoki bizottság az Univerzitát

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnoki bizottság keddi ülésén 200 lej büntetésre ítélte az „U“-t, mert az Univerzitatea-Chinezul és „U“-Ripensia mérkőzések pénzügyi szituációját nem küldte be. A határozat értelmében, amennyiben f. hó 22-ig az „U“ nem köldi be a kért iratokat, úgy a nemzeti bajnokság alapjából, amely a közeljövőben kerül felosztásra, nem fog részesedni.

Közép- Európa Középeurópa ellen

A nemzetközi futballszövetség már régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy megrendezze a Nyugateurópa és Középeurópa válogatott mérkőzést. A terv eddig pénzügyi nehézségekbe ütközött, míg most belga mecénások hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy az 1935. évi brüsszeli világkiállítással kapcsolatban megrendezik a szenzációs mérkőzést. A rendezők remélik, hogy a szövetségek nem gátló akadályokat a páratlanul érdekes terv megvalósítása elé. A nyugateurópai államok, mint Franciaország, Svájc, Hollandia, Belgium és Spanyolország már beleegyezésüket adták és csak a középeurópai államok válasza van még hátra.

O A Jiuł AC javaslata az osztálycserére. A Jiuł AC érdekes javaslatot tett a másodosztályú bajnokság első helyezettinek cserejére vonatkozólag. A másodosztályú bajnoka automatikusan kerüljön fel az első osztály utolsó helyére, a második helyezett selejtezőt játszó az utolsóelőtti helyezettel.

O Ifjúsági vívóverseny Timisoarán. Pellegrini Angelus timisoarai vívómester termében ifjúsági vívóversenyt rendezett, amely nívós, szép sportot hozott és a fiatal kardvívók meglepő iskolázottságról és vívőkészségről tettek tanuságot. A kardversenyben első Pellegrini Béla, 2. Friedrich Károly, 3. Candea Aurel, 4. Mayer György.

O Magyar jégshokki győzelem Klagenfurtban. A davosi világbajnokságra utazó magyar jégshokk válogatott csapat utközben Klagenfurtban játszott meccset a helyi együttesel és 5:0 arányban győzött.

O Orsi nem megy Franciaországba. Teljesen alaptalan az a hír, hogy Orsi, a torinói Juventus és az olasz válogatott csapat balszélsője, Franciaországba teszi át működési színhelyét, mint azt egyes francia lapok kolportáltak. Orsit ugyanis nemcsak erre az évre, de a jövő évre is a Juventushoz köti szerződése, de egyébként is oly jól érzi magát Torinóban, hogy sohasem mutatott szándékot, hogy elkövívni hagyni.

O Svájc rendez a vívás idei Európa-bajnokságait. A vívás 1935. évi Európa-bajnokságainak a megrendezését a svájci vívószövetség vállalta, amely a Lausanne melletti Cullyban július 19. és 28. között rendez meg a klasszikus versenyt.

O Elutazott a román jégshokki-válogatott. A román jégshokki-válogatott csapat a már ismerttetett összeállításban elutazott a davosi világbajnokságra és minden valószínűség szerint Salzburgban tréninget játszik.

A FÖLDI POKOL HŐSE

Felgyógyult a hős amerikai mozdonyvezető, aki 122 embernek mentette meg az életét

Baltimoreból jelentik: Az itteni kórházban most gyógyult fel Tom Whistler, egy amerikai expresszvonat hős mozdonyvezetője, aki nemrégiben 122 embernek mentette meg páratlan hősiességgel és önfelelőzással az életét. A mozdonyvezetőt nemrégiben nagy kitüntetésben részesítette a Baltimore—Western—Railway vasuttársaság.

A vasuttársaság egyik expresszvonata, amelyet Tom Whistler vezetett, vészagos helyzetbe került Rawson-Watershall állomás közelében, Maryland és Delaware államok határán.

A vasutvonal itt olyan területen vezet át, ahol a pályatest két oldalán merülődszámra farakások állnak. A vasutvonal nyílegyenesen halad. Amikor az expresszvonat reggel 6 órakor kellett volna Baltimoreba érkeznie, erre a vidékre ért, a mozdonyvezető észrevette, hogy a vonalat átláthatatlan ködfelhő borítja. Ezért teljes sebességgel vezette előre a vonatot, amikor egyszerre csak a szél füstszagot sodort feléje. A mozdonyvezető rögtön észrevette, hogy baj van.

a pályatest mentem a farakások meggyulladtak és veszedelem fenyegeti az expresszt, a melynek 122 utasa volt.

Whistler és fűtője tudták, hogy ilyen alkalomkor leggyorsabban ott gyűlnak meg a vasúti talpiák, ahol a sín rájuk van erősítve, a talpifa az izzóvá vált acéltól fog tüzet. Hirtelen fékezni már nem lehetett, nem volt más választásuk, mint a legnagyobb sebességgel belevágtatni az égő pokolba. A mozdonyvezető rákapcsolta a legnagyobb sebességet és

az expresszvonat mozdonya valóságos szikrasugarakat söpört magával a féltalmes rohanás közben.

Ahogy az expressz a két lángoló tűzfal között tovairamlott, a fűtő hirtelen fejéhez kapott és összeesett. Forró vizsugár találta arcán, a fűtőt megvakította és a szerencsétlen ember ordítva kuporodott össze a mozdonyon. A mozdonyvezető egyedül maradt.

Gyorsan leöntötte bőrruháját vízzel és továbbvezette a lojto hőségben és füstben a vonatot.

Csakhamar borzalmas feléledést tett. A mozdony vasszerkezete átizzott és alig tudott állni a lábán, úgy sütötte alulról a mozdony vaspadrólja. Vágtatás közben egy hatalmas fadarab vágódott be a mozdonyba, ezt azután a lábai alá tette és azon állva vezette tovább a vonatot. Nemsokára újabb veszedelem fenyegette a hős mozdonyvezetőt. Az óriási tűz következtében tüzet fogott a szeneskovcs és óriási mennyiségű szén gáz keletkezett.

Az olajkazanból lojto gázok áramlottak ki és a mozdonyvezető kétségbeesett hörgéssel tartotta kezét a mozdony vezérművén.

"MERA & COMP." SIMLEUL-SILVANIEI.

A MERA autóbuzs vállalat

a L utazóközönség szives tudomására hozza, hogy 1935. január hó 21-től kezdődőleg gyorsjáratu autóbuzs közlekedést indít

Timisoara-Arad - Oradea-Cluj között

Indul:	Timisoara-ról	8 órakor
Erkezik:	Aradra	9.15
Indul:	Aradról	9.30
Erkezik:	Oradea-ra	12.30
Indul:	Oradea-ról	13. —
Erkezik:	Clujra	16.30
Indul:	Clujról	8. —
Erkezik:	Oradea-ra	11.30
Indul:	Oradea-ról	12. —
Erkezik:	Aradra	15. —
Indul:	Aradról	15.15
Erkezik:	Timisoara-ra	16.30

Vitelidj: 39

Timisoara—Arad menet 65 lei menetérti 115 lei
 Timisoara—Oradea menet 180 lei menetérti 320 lei
 Timisoara—Cluj menet 315 lei menetérti 565 lei
 Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új autóbuzsok. — Indul Timisoara-ról a Lloyd palotából. Indul Clujról a főposta melletti autóbuzs állomásról.

O Lott legyőzte Tildent. Philadelphiában, a Tilden-féle tenniszcsoport vendégszerelésre során, Lott 6:3, 6:4 arányban verte Tildent és egy második mérkőzésen is 7:5, 11:9 arányban győzött Big Bill ellen. A Vines—Tilden pár 12:10, 2:6, 6:2, 0:6, 6:2 arányban győzött, nehéz küzdelemben a Lott—Stoefen-duó mellett.

Hogy meddig tartott a szörnyű ut, azt nem is tudta elmondani, de egyszer csak ritkulni kezdett a füst és néhány szörnyű pillanat múlva kiért a vonat a tüzes pokolból. Fűstölve rohant tovább a vonat, beütött a legközelebbi állomásra, ahol azután megállt. Keresték a mozdonyvezetőt. Whistler ajultán hevett a mozdony kilátójára támaszkodva. Leemelték.

Ruhát megszevesedve hullottak le róla és ő maga is borzalmas sérüléseket szenvedett

Egyik lábát azonnal amputálták. A vasut személyzetének és az utasoknak az ijedségen kívül semmi bajuk sem történt. A vasuttársaság nem nyugdíjazta a mozdonyvezetőt, hanem más helyre osztotta be magasabb fizetéssel.

A pályatest mellett levő farakások még 8 napig égtek, míg végre sikerült a borzalmas tüzet eloltani.

A sztrájkoló joghallgatók

küldöttsége Tatarescu miniszterelnöknél

Bucurestiből jelentik: Ma reggel 9 órakor Antonescu igazságügyi miniszter fogadta a sztrájkoló bucaresti-i egyetemi hallgatók küldöttségét. Az igazságügyi miniszter ígéretet tett, hogy módot keres arra, miként tehet eleget a joghallgatók kívánságának. Ezután a diákküldöttség Tatarescu miniszterelnököt kereste fel, aki szintén iöindulatáról biztosította a joghallgatókat. Az ilfovi ügyvédi kamara is foglalkozott a diáksztrájk által előállott helyzettel és úgy határozott, hogy a sztrájkoló kivánságával szembehelyezkedik. Az ügyvédi kamara ez ügyben szombaton rendkívüli közgyűlést tart.

A sztrájkoló egyetemi hallgatók ma reggel tüntető felvonulást rendeztek a Bulevardul Elisabeten és a diákköthon felé vonultak. A tüntetés békésen folyt le.

A diákok a felvonulás befejeztével csendben szétoszlottak.

"OLLA" gum..?
 "OLLA"
 GUM..?

"OLLA" prophylaktikus készítmény, vegyileg és mikroszkoplag ellenőrzve a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.
 Úgyis az "OLLA" neve!

A WALESI HERCEG

látogatása az angol ipari városok lebujnegyedében

Hogyan iett a divat lejedelméből a szegények lejedelme

Londonból jelentik: V. György angol király a szokásos újví kiüntetések során páratlan megtiszteltetésben részesítette — a walesi herceget. Egyszerre nevezte ki „Admiral, General and Air Chief Marshal“-lá s ezzel az összes angol haderők legmagasabb rangját teremtette meg és adományozta fiának: az angol trón örökösének.

A walesi herceg ma — a legnépszerűbb ember Angliában. Hosszu évekig, mint az erdélyi és divatos öltözködés koronázatlan királya szerepelt; később megismerték mint az angol birodalom kereskedelmi és ipari ügyeinek legigazibb istápolóját, majd rájöttek, hogy személyes megjelenésével az angol jólétkonyságot igen magas fokra lendítette fel.

A walesi herceget „az embert“ már kevésbé ismerik, pedig emberi tulajdonságai semmiben sem maradnak azok mögött a tulajdonságok mögött, amelyeket a közéleti fórumon mutat.

A „magam szemével“

„En a magam szemével akarom látni a dolgokat“ — mondotta legutóbb a walesi herceg, amikor munkanélküli bányászokat látogatott meg és amikor — egészen mást akartak neki megmutatni, mint amire ő kívánsi volt. Akárhova látogat el, főpolgármesterek, polgármesterek, városatyák, rendőrfőnökök, stb. serege fogadja, de ő — a szokásos üdvözlések után — egyszerűen otthagyja őket a faképnél és megy a maga útján.

A napokban valamelyik „depressed area“-t, azaz olyan szegény kerületét látogatta meg Angliának, ahol a munkásság igen nagy nélkülözések közepette él. A szépen csillogó üdvözlő beszédekre neki csak egy mondat volt a válasza: „All problems at bottom are human problems“, vagyis: minden mai probléma, a legmélyén — emberi probléma! Ha pedig az — mondja és gyakorolja a herceg — akkor csak emberrel szívet és megértéssel lehet megoldani!

A legnagyobb bajokkal küzdő népessége mai Angliának kétségkívül Durhamban él. Ez valósággal a munkanélküliek központja a szigetországnak! A walesi herceg természetesen a „maga szemével“ akarta látni Durhamet is. Amikor a durhami hatóságok megtudták a walesi herceg szándékát, óriási előkészületeket tettek fogadására és arra, hogy mit mutassanak meg neki Durhamból. A walesi herceg láthatóan rendkívüli szívéllyességgel, de majdnem hangtalanul fogadta a sok üdvözlést és meghívást, azután megemelte „bowler hat“-ját és kijelentette, hogy most pedig

elindul megnézni egyedül, mi is az a durhami munkanélküliség.

A herceg nemcsak meglátogatta a munkanélküli központot, de személyre vette — egyenként is a munkanélkülieket.

Megelőzően Birminghamban járt a herceg, ahova egy új, nagy házépítési mozgalom megindítására hívták meg. Birminghamban is elindult, gyalog, sárban, piszokban és meglátogatta a „slum“-ot, a szegény-, vagy inkább lebujnegyedét. Minden kis háznál bekukkantott, amely utjába esett, megkérdezte a bennlakók, rongyokba öltözött nőket, gyermekeket, hogyan érzik magukat és ahol hideg volt, vagy feltűnő volt az egészségtelenség, ott azonnal üntézkedett, hogy a „Medical Officer of Health“ késedelem nélkül jelenjék meg a helyszínen és segítsen.

Lecke a tanító urnak

Néhány héttel ezelőtt Cornishba, a bányászterületre látogatott le hirtelen a herceg. Megint a nép közé, a bányászok közé ment, akik körében van olyan népszerű, mint bármely munkásvezér. Bányászruhában leszállt a bányamélyére és együtt ebédelt a bányászokkal

az egyik álláson. Kijövet meglátogatta a környéki népiskolákat is és kijelentette az egyik iskolamesternek: sajnálatos, hogy Cornish annyi pénzt adott ki fényűzően berendezett iskolákra, amikor ezt a pénzt sokkal hasznosabban lehetett volna elkölteni a kisgyermekek otthonának emberibbé és egészségesebbé tételére!

A herceg egymásután látogatta meg a munkanélküliek munkaközvetítő helyeit, itt Londonban és a vidéken is — és az ugynevezett „munkanélküli klubokat“, ahol egyszerűen — elszórakozik a munkanélküliekkel. Nemrég például

Giovannit, a magyar bűvészt szedte fel valamelyik előkelő hotelben

s vitte el az egyik külvárosi munkanélküli központba, hogy szórakoztassa el a munkanélkülieket. Ő maga is végignézte a magyar bűvész előadását.

Az utolsó tizenkét hónap alatt a walesi herceg legalább tízezer mérföldet utazott, hogy végiglátogassa az angol munkanélküli központokat.

A walesi herceg az angol műépítészek királyi intézetének legutóbbi nagy ünnepségén mondott beszédében a következőket hangsúlyozta:

— Ma többé nem élhetünk annyira egyéni életet, mint elődeink a „Victorian“ és „Edwardian“ időkben éltek. Ez a mi háborúntáni életünk sokkal inkább „kollektív“ élet, mint „in-

dividuális“. Az én látogatásaim Anglia rendkívül szegény kerületeiben és ismereteim, amelyek a „slum“ körül szereztem, azt a vágyat érezték meg bennem, hogy a lehető legsürgősebben

hozzá kell kezdenünk Anglia szó szoros értelmében vett újjáépítéséhez.

és a „slum“ lebontásához. És önök, Anglia első építőművészei, azzal a tiszteletreméltó és gyönyörű kötelességgel lehetnek eltelve, hogy megmutathatják a mi népiüket arra, hogy — jobban éljenek. S ez szerintem talán még nagyobb és dicsőbb feladat, mint realizálni az építőművészet gyönyörű álmait.

Az öreg Smith kézfogása

Legutóbb Herbert Smith, a rengeteg bajjal sújtott yorkshirei bányászok öreg szociálista vezetője ezekkel a szavakkal bucsuztatta a hozzájuk is ellátogatott herceget:

— Isten adja, hogy a „slum“ súlyos problémájának megoldásában segítségünkre lehessen ön! Én tudom, hogy ön el van telve a feladattal, hogy valamit tegyen a munkanélküliek helyzetének megváltoztatására, felsegítésére. A legjobb dolog az lenne, ha mi, együttessen leülhetnénk az asztalhoz és hideg fejjel s „kollektív“ módon megbeszélhetnénk, megtárgyalhatnánk, mi volna valóban a legsürgősebb tennivaló. Én az egész bizalmamat önbe helyezem és remélem, hogy ön még sokáig fog foglalkozni ezeknek a rendkívül nehéz feladatoknak megoldásával...

Ezután megemelte kis, piszkos bányászsapkáját az öreg Smith és kezét fogott a herceggel. Ugy állt szemben egymással a világ leghatalmasabb birodalmának trónörököse és a világ egyik legsújtottabb területének munkásvezetője, mint két egyszerű ember, aki szívvel-lelékkel egyet akar: segíteni!

A walesi herceg feltétlenül a jövő embere! Csupán azért, mert — a szív embere!

Juniusban nagyszabású árumintavásár lesz Aradon

Megtörténtek az előkészítő munkálatok — A városligetben tartják meg a mintavásárt

Az a mozgalom, amely Arad gazdasági körében már hosszú idő óta élénk megbeszélések tárgyát képezi és amely ennek a városnak élénvágását, gazdasági erejét, munkaképességét és munkáakaratát kívánja dokumentálni, döntő állomásához érkezett el. Még az elmúlt év folyamán a város gazdasági tényezői ismételtelen is értekezletet tartottak egy nagyszabású mintavásár megrendezése érdekében, amelyet kulturális és sport-eseményekkel kapcsolósnak össze. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ebben az ügyben Mateescu István elnökletével tartott ülésén elvi határozatot hozott és külön bizottságot küldött ki az előkészítő munkálatok elvégzése érdekében. A kamara által kiküldött és Domán Sándor vezetésével működő bizottság munkája már túl van a kezdeti lépéseken.

Az aradi mintavásár megrendezésének részletes tervezetét Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara agilis főtitkára készítette el, még pedig oly grandiózus alapokon, hogy az valóban lívatott lesz fellendíteni Arad tespedő gazdasági életét. Az aradi mintavásár megrendezésének terve, valamint az ezzel kapcsolatos munkálatok szakszerű elvégzése kiváló dokumentumát szolgáltatja annak, hogy milyen pótolhatatlan veszteséget jelent a városra nézve a szakkamarai törvénynek a kormány által elképzelt módosítása, amely az eddigi hírek szerint elvinné Aradról a szakkamarát. Szinte elképzeltetlen lenne, hogy egy más városban — esetleg Timisoarán —

tevő központi kerületi kamara aktivitást fejtené ki egy Aradon megrendezendő mintavásár érdekében.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál a tervek előkészítése már hetek óta serényen folyik és minden remény megvan a sikerre. A rendezőségnek azt az elvi elgondolását, hogy a tervek megvalósításához anyagilag is hozzá kell járulniok azoknak, akiknek ebből közvetlen hasznuk van, az illető érdekeltiségek teljes mértékben magukévá tették. Kilátásba helyezte támogatását az aradi nagyváros is. A város és a megye anyagi és erkölcsi támogatása pedig nem lehet kétséges. Biztosra vehetők a CFR és a Hegyaljai Villamosvasut utazási kedvezményei. A rendezőség a tervezett mintavásárt, amely esetleg gazdasági és borkiállással bővíül, össze akarja kötni olyan kulturális és sport attrakciókkal, amelyek még távolabbi országrészek lakosaira nézve is vonzerővel bírnak.

Az árumintavásár helyéül a városligetet szemelték ki. Ez a terület a legalkalmasabbnak látszik kiállítási oszlopok és pavilonok építésére. Itt lesz tehát elhelyezve a vásár nagyobbik fele. Az enteriőr-kiállítás céljaira azonban alkalmasabbnak látszik a belső helyiségekben való elhelyezés és ezért a bizottság az André-nvi-féle raktárhelyiségeket fogja elkérni.

A vásár két hétig fog tartani: június 8—22-ig. A megnyitás napja nemzeti ünnep. Károly király hazatérésének öt éves évfordulója. Beleesik ezen időszakba a görögkeleti és a katolikus piunkös is. Ez az idő azért is alkalmas, mert akkor már élet lesz a Marosón, viszont a környékbeli gazdák még nem lesznek elfoglalva az aratási munkákkal.

Színház — Irodalom — Művészet

Az abbé

(Anthelme—Orbók színműve az aradi színházban)

A hitnek, a mindhalálig való hitnek, a gyónás szentsége és titka mindhalálig való megőrzésének apotheozisa — ezzel az egy gondolattal lehetne jellemezni az aradi színház ma este bemutatott színművét. A fent említett alapgondolat köré a szerző és a darab magyar átdolgozója oly bonyolultan érdekes cselekményt sző, hogy azt bármelyik modern detektívregény írója is megirigyelhetné. Az író azonban — aki vérbeli színpadi ember — nem hagyja magát a bünygyi komplexumtól elcsábítani, ügyel arra, hogy mindvégig az irodalmi keretek között maradjon és ezért a hangsúlyt inkább a lelkiekre fekteti.

Két mesterien jellemzett és felépített figura uralja a darabot. Az abbé és a gyilkos asztalos. Az egyiket *Fekete Mihály* személyesíti meg, a másikat pedig *Olasz Lajos* építi ki sokáig emlékezetes kabinetfigurává. A gyilkos feleségének szerepében *Hegyesi Magda* ismét bizonyosságot tett drámai kvalitásairól. Mélységesen átérzett és kitünően megjátszott volt az a jelenete, amikor meggyónja az abbénak, hogy férje a gyilkos. *Csengerly Ica* rövid szerepének néhány szavával, hangsúlyával, gesztusával művészi érzékeltette azt a súlyos problémát, amelyet személye az abbé életében jelentett és amely az abbé sorsát oly döntően befolyásolta. Néhány percig volt csak a színpadon és ezekbe a percekbe egy áldozatos asszonyi sors tragédiáját sűrítette össze. *Gömörv Emma* néhány szívből jövő szavával, *Mészáros Béla* őszinte hangjával, *Jávor Alfréd* erélyével, *Tompa Laci* kitűnő maszkiával, *Odry* mértékertartásával kapcsolódott harmónikus az együttes munkájához. Az előadás gyorsan pergő volt és a rendezést talán csak a törvényszéki tárgyalás stilustalan beállításáért érheti kifogás. —(—)

Aradi hegedűművész sikere a bécsi szalon-zenekarok versenyén

Az *Aradi Közlöny* mai számában megemlékezünk egy fiatal aradi uriaszony felfelé ivelő karrierjéről: *Reismann Margit* bécsi sikereiről. Most egy másik, ugyancsak aradi származású művész bécsi sikeréről érkezik jelentés. *Kubelka-Vas* Ferdinánd kiváló hegedűsről van szó, aki eddig már Badenben és St.-Mofitzban is működött és most már esztendőök óta a híres Zeileis gallspachi gyógyintézetében működő zenekar élén áll. Az aradi származású művész zenész-családból származik. Nagypapa dr. *Vas Sándor* orvos hosszú időn át az aradi Filharmonia Egyesület elnöke volt, nagybátyja: *Vas Sándor* pedig neves zongoraművész és már évek óta Amerikában él, ahol az egyik zenekadadémia tanára, édesanyja: *Vas Anna*, a kiváló költőnő, pedig szintén kamarazenesz. De *Kubelka-Vas Ferdinánd* apai részről is zenész-családból származik.

Nem régiben tartották meg a bécsi szalonzenekarok versenyét és ezen az egyik legkiválóbb zenekar, a „*Blue Boys*”-együttes is részt akart venni. A zenekarnak azonban nem volt megfelelő karmestere. Tíz karmesterrel próbálkoztak, de egyikkel sem mertek kiállani a nagy versenyre, amelyen a legjobb bécsi zenekarok vettek részt és, amelynek zsürije a legnevesebb szakemberekből állott. Az egyik zenész ekkor *Gallspachba* írt *Kubelka-Vas Ferdinánd*nak és megkérte, hogy jöjjön Bécsbe és tanítsa őt be a zenekart és működjön közre, mint első hegedűs. Ismételt levélváltások után ez meg is történt és a *Kubelka-Vas* által vezényelt „*Blue Boys*” zenekar vitte el a nagy versenyen Bécs város aranyérmét.

Ez az eredmény annál jelentősebb, ha figyelembe vesszük, hogy a zsűriben többek között ott voltak *Kálmán Imre*, *Lehár Ferenc*, *Tauber Richard*, *Brodsky Miklós* és, hogy a zsűri huszonhat tagja közül huszonhárom a „*Blue Boys*” elsőse mellett szavazott. A zenekart, amelynek most már végleg *Kubelka-Vas Ferdinánd* a karnagya, szerződötési ajánlatok tömegével halmozzák el és minden jelentősebb impresszárió a maga számára szeretné lekötöni „*Bécs első zenekará*”. A „*Blue Boys*” tagjai most három szerződés között válogatnak. Az egyik Hollandiába, a másik Svájcba, a harmadik pedig Indiába szólítja őket. Nem lehetetlen azonban, hogy mind a hármat elfogadják és időrendi sorrendben lesznek eleget nekik.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Muresmentén elmúlt a nagy árvízveszély és most előveszik a hajózás céljaira készített 20 év előtti szabályozási tervet

Évente 40 millió lej költséggel fogják megvalósítani a nagyszabású programot — A román—magyar új kereskedelmi szerződés végrehajtása siettetni a terv keresztülvitelét — A Conop—Arad—szegedi 130 kilométeres vonal 12 év alatt fokozatosan hajózhatóvá válik

Teljesen beavatott forrásból szerzett értesülésünk szerint az aradi állami kerületi vízügyi hivatal, — amelynek hatásköre Arad és Hunedoara megyére terjed ki. — a földművelési minisztérium megbízása alapján új vízszabályozási munkálatokat fog végezni, amelyeknek költségvetése megközelíti a tíz millió lejt. Többek között Brad mellett és Aradmegyében a *Crist*, *Petrosani* vidékén és az egész *Jiulvígyében* a kisebb folyók és patakok medrét szabályozzák, hogy az ottani lakosságot megvédjék az árvízveszélytől. A fontos megbízás végrehajtását nagyon aktuálissá teszi a most veszedelmessé vált óriási havazás, amely újból árvízzel fenyegeti Arad- és Hunedoaramegye egyes részeit, az esetben, ha az olvadás rohamossá válik, mert akkor a *Crist* vize ismét kiléphet medréből.

A Mures szabályozásának óriási fon'ossága

Igaz ugyan, hogy az 1932. évi *Katasztrófa* árvíz óta megerősítették és magasztották a folyók és a Mures töltéseit, tehát a három év előtti nagy árvíz most aligha ismétlődik meg. Ennek megállapítása végett, hogy milyen veszélyt rejt magában a mostani abnormális téli idő, az *Aradi Közlöny* munkatársa kérdést intézett az egyik magasrangú aradi hivatalfőnökhöz, aki több évtized óta működik a vízszabályozás terén. A beszélgetésről az alábbi részleteket közli munkatársunk:

— A Mures szabályozása ötven évvel ezelőtt kezdődött. — mondotta a kiváló szakember. — de ez a kezdet nem volt teljesen megfelelő. Savarsintól Szegedig negyven helyen vágták át a folyó medrét, ami elhibázott munka volt egy a folyam szabályozás, mint a hajózás szempontjából. Ezek az átvágások ugyanis aránylag rövid idő alatt elmosódtak és csak egy maradt meg, amely a *Csanád* megyei *Kiszombor* mellett ma is látható, mert ott olyan kemény agyagba van beágyazva, hogy a Mures vize nem bírja kikezdeni. Az átvágások még erősebbé tették a Maros vízének esését, amely pedig anélkül is igen meredek és éppen ez nehezítette meg a folyó hajózhatóvá tételét. A vizes csökkenése végett később mi nagy kanyarokat létesítettünk és így szabályoztuk a Maros vizét. A békeszerződés előtti időben a magyar kormány évente 300 ezer aranykoronát adott az aradi folyam mernökségnek, amely azt elsősorban partvédelmi célokra fordította, de a Maros hajózását is igyekezett abból előkészíteni. Habár, azóta csak partvédelemre adott az államkincstár némi összeget, de 3 év óta megerősítették a városok a töltéseket és a veszély elmúlt.

— A hajózási munkálatokra mennyit kapott évenként az aradi folyam mernöki hivatal? — kérdezte munkatársunk.

— Az aradi és targumuresi kereskedelmi és iparkamarák abban az időben részletes memorandumokat készítettek, amelyekben rámutattak a Mures-hajózás óriási gazdasági jelentőségére. Ez alapon a kormány 1913-ban, tehát rövid idővel a világháború kitörése előtt elhatározta a Maros hajózhatóvá tételét és erre a célra 12 millió aranykoronát irányzott elő. A tervek szerint 12 év alatt teljesen hajózhatóvá vált volna a Mures Conoptól Szegedig, tehát évenként egy millió aranykoronát akartak fordítani erre a célra, ami a jelenlegi érték szerint 12 év alatt kb. 500 millió lejnek felel meg. 1914-ben már árlejtést is tüztünk ki a

műszaki munkálatokhoz szükséges motoros hajókra, a homok- és kőszállításra, de a hadüzenet megakasztotta a tervek keresztülvitelét. Az akkori kereskedelmi minisztérium is mindent elkövetett a terv sikere érdekében és azért mondott le például a *Radna—Teius* közötti második vasuti sín pár építéséről is, hogy annak költségeit is a Maros hajózási munkáira fordítsák és ezzel is siettesék a nagy mű befejezését. Közvetlenül a háború előtt tíz vontatóhajót és két kotrógépet is vettünk, amelyek azonban azóta használhatatlanokká váltak: az egyik kotrógép *Milovánál* még most is látható. Ha a háború közbe nem jön, a Maroson most teher- és személyszállító hajók közlekedhetnének. Ennek óriási jelentősége van Aradmegye és a délnyugati lapályos, gazdag vidékek összeköttetése és az áruk forgalma szempontjából. A hajón történő szállítás költsége talán ötödrészt teszi ki a vasúti díjtételeknek, amellet pedig a sok mezőgazdasági, erdei és a bányatermékek szállítása sokkal könnyebben lebonyolítható a folyón, mint a vasuton. Tudvalevőleg már a háború előtt is gyakran előfordult a vagonhiány, ami akadályozta a szállítást. Jellemző, hogy 1913-ban csupán tutajokon 15 millió aranykoronát (60 millió lej) értékű fát usztattak le Erdélyből Szeged felé a Mureson az etteni fávállalatok, de 1920. óta még ez a vízszállítás is megszűnt, mert a magas tutajozással illetéket vezettek be a hatóságok és ezzel nyírvára megdrágították és megnehezítették a szállítást, hogy most inkább a vasutat veszik igénybe az exportőrök. Azt is megemlítem, hogy a szegedi 1925—28. évi óriási építkezések számára igen nagy mennyiségű kavicsot és marosi homokot akartak nálunk vásárolni a magyarországi vállalkozók és e célra teher szállító gőzhajókat is akartak hozzánk küldeni, de felsőbb helyen nem engedélyezték azok ideszállítását. Emiatt elmaradt a kitűnő kavics- és homokszállítási üzlet. Különösen most, — az új román—magyar kereskedelmi szerződés megkötése után — nagy szükségünk van arra, hogy a Mureson hajókon bonyolítsuk le a román—magyar áruforgalom egy részét, amely sokkal olcsóbb és könnyebb volna így, mint a vasuton. A Mures bizonyos időszakokban most is hajózható, de csak Radnától kezdve.

A kereskedelmi és ipari érdekeltségűek akciója a kincseket érő víziút érdekében

— Van-e kilátás arra, hogy az 1913. évi hajózási tervet rövidesen megvalósuljanak a román—magyar gazdasági kapcsolatok szorosabban a füzése érdekében? — vetettem fel a kérdést.

— A conop—arad—szegedi Mures-szakasz 130 kilométer és annak a hajózáshoz szükséges szabályozására évente most is csak negyven millió lejre volna szükség. Tudomásom szerint — folytatta beavatott informátorunk — legközelebb a Mures vidéken működő kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és alkalmazotti érdekképviseletek nagyszabású akciót indítanak ennek a gyönvöri tervnek keresztülvitele érdekében, mert ezzel nemcsak megsokszorozzák az erdélyi termékek exportját, hanem a munkálatokkal és a forgalom megnövekedésével sokezer munkást és hivatalnokot is állandó keresethez juttatnának.

A szakkamarák a legmesszebbmenő áldozati

készítéssel és önzetlen munkával segítenék elő a terv sikerét, csak ne fenyegetnék őket folyton fantasztikus átcsoportosítási tervekkel. Ezek helyett a kormányok és a különböző szakmai isztériumok inkább a hajózhajtóváltélelét és hasonló epochális jelentőségű tervek megvalósítását tűzzék ki feladatuk. A

beiföldi kölcsönből erre is elég összeg jutna, de ahhoz szükséges volna az is, hogy ezt a fontos kérdést állandóan napirenden tartjuk és akkor Arad- és Hunedoara megyének is lesznek olyan vizitójai, mint amilyen a timis-megyei Bega-csatorna, amely nagy kincsét jelent az egész Bánságnak. B. L.

Nagy visszaéléseket követnek el a petroleumtermelők és az okiráltságbeli engrosisták

A fővárosi sajtó leleplezte a csalásokat, amelyeket maqak a vállalatok is belsmertek — A kőolaj-monopólium törvének fellünéstköllő kulisszaitkal — Szenzációs önvallomások

Egyre jobban foglalkoztatja a pénzügyminiszteriumot és az összes petroleum-vállalatokat a petroleum, benzín és az összes kőolaj-termékek beföldi egyedárúsítási terve, amellyel az állam bevételeit akarják fokozni. Ez a bevallott célja a készülő petroleum-monopolnak, de a *Bucuresti-i sajtó teleplező cikkét azt igazolja, hogy a petroleum, benzín és az összes ásványolajok forgalombahozatalánál tapasztalt súlyos visszaéléseket akarja a kormány lehetlenné tenni az egyedárúsítás bevezetésével.* Az összes petroleumvállalatok tiltakoznak a monopólium terve ellen és azt kockázatosnak, kalandosnak tartják, amely szerintük nem szaporítaná az állam jövedelmét. Azt elismerik az érdekelték, hogy szüksége van az államnak a petroleumkereskedelemből származó bevételek fokozására, habár már eddig is elviselhetetlenül nagy és sok illetéket kell fizetni a petroleumtermelőknek, a finomítóknak és az összes elárúsítóknak. Rámutatnak többek között arra, hogy egy kilogramm könnyű benzín után 6 lej, nehéz benzín után egy lej, világító petroleum után másfél lej, gépolajért szintén másfél lej, ásványi olajokért 10 lej állami illetéket kell fizetni. A denaturált petroleum és gépolaj taksája 75-75 bani, a denaturált ásványi olajok illetve különként 5 lej, a denaturált petroleumüledék pedig 25 bani. Ezekhez még különböző városi, községi, vasúti és közúti illetékeket is számítanak, úgy hogy eme cikkek termelői és eladói összes hasznukat illetékekre fizetik ki.

Egészen természetes tehát — állapítják meg a legnagyobb petroleumvállalatok tulajdonosai — hogy a petroleumtermékek lerakatai óriási családokat követnek el, mert különben képtelenek volnának magukat fenntartani. Mi, akaknek sok veszíteni valónk van, nem folyamodunk a család és félrevezetés eszközeihez, hanem inkább ráfizetünk vállalatunkra, amelyeknek jövedelmességét megszüntették a korlátozás nélküli verseny. A teljes rendszertelenség úgy a termelésben, mint az eladásban, valamint a különböző forgalmi nehézségek. Jellemző, hogy a petroleumtermékek lerakatai kilogrammonként átlag 9 lej vételár mellett 7 és fél lej különböző taksákat azonnal kötelesek lefizetni, a fennmaradó másfél lej pedig egyáltalán nem fedezi a kiadásokat, tehát a taksák körüli családok nélkül képtelenek volnának a lerakatokát üzemben tartani. Érdekes, hogy egy kilogramm benzinen átlag 10-25 bani bruttó haszon van, egy vagonnál tehát mindössze 1500-2500 lej a bruttó jövedelem. Hogyan is lehet elképzelni az üzem fenntartását ilyen haszon mellett?

Mindezek alapján a nagy petroleumvállalatok arra kérték a kormányt, hogy engedje meg az összes illetékek egységesítését, mert ezáltal növekszik az állam jövedelme, de amellett egyszerűbbé válik a petroleumtermékek forgalma és a szállítás adminisztrálása, tehát a vállalkozók így megtalálnák számításaikat. Az államkincstár azonban visszautasította ezt a kérést és a szakminiszteriumokban most rámutatnak arra, hogy a taksák egységesítése átlag 100 százalékkal drágítaná a petroleumot. Ez nem engedhető meg, mert ezidőszertint petroleumot leginkább a falvak szegény lakói használnak, akik a magas szállítási költségek miatt különként 16 lejt fizetnek a petroleumért, a taksák egységesítése után pedig ez az ár 30-40 lejre is felemelkedne — állapították meg a kereskedelmi miniszteriumban.

A petroleumtermelő és eladó kisebb üzemek is hozzászólnak a monopólium tervéhez

és azt hangoztatják, hogy a külföldre igen alacsony áron kénytelenek szállítani, mert a világracon nagy a verseny.

— Míg más államokban a kincstár anyagilag támogatja a petroleum, a benzín és más cikkek kivitelét, addig nálunk egyenesen megnehezítik a kivitel és azt kívánják, hogy még az exportárnál is alacsonyabban adjuk a beföldön a petroleumot — írják panasziatukban. — Szükségesnek tartjuk, hogy a petroleum és termékeinek a beföldön is ugyanolyan legyen az árak, mint a kivitelre kerülő cikkeknek. És az is kívánatos — folytatták a kistermelők előterjesztésükben — hogy új törvény készüljön a petroleumtermelési és eladást kontingens megállapítására, mert még most is az 1908. évben hozott törvény alapján történik a termelés és eladás szétosztása, már pedig 27 év óta nagyon megváltoztak ezen a téren is az üzleti viszonyok. Ha új törvénnyel szabályozzák a termelést és az eladást, akkor megszűnne a korlátlan verseny és nem kellene félni a petroleumárak esökkenésétől, tehát mindenki megtalálná üzleti számításait és senkisémet törekedne az állam megkárosítására.

— A DOLLAR MAGANÁRFOLYAMA ELÉRTE A 150 LEJT. Tudvalóvölég az északamerikai Egyesült Államokban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy visszatérjenek az arany alapra. E híresztelés következtében az USA területén ismét javult a dollár árfolyama és ez kihatással van az európai tőzsdékre is, amelyeken szintén emelkedik a dollár kurzusa. Nálunk már hetek óta emelkedő tendenciát mutat a dollár ára a magánforgalomban és ez a kurzus tegnap elérte a 150 lejt. A magándeviza üzletek egy dollárért 150 lejt adnak és néhány lej nyereséggel adják tovább. Az éremelkedés egyik oka az, hogy a valuta korlátozások miatt nagyon kevés idegen valuta juthat be az országba és igen csekély a kínálat.

A tavasz első híradjkei a Hapag Középtengeri utazások

a „Millwauke“ motoros hajóval újra itt vannak.

Tavaszi középtengeri utazás

Hamburg-Venécia, febr. 19.-márc. 10. 350 RM-tól

Nagy keleti utazás

Venécia-Genova, márc. 11.-ápr. 3. 450 RM-tól

Második keleti utazás

Genova-Venécia, ápr. 4.-22. 360 RM-tól

Görög-, törökországi és fekete-tengeri utazás

Venécia-Genova, ápr. 23.-máj. 12. 375 RM-tól

Utazás a középtenger nyugati vidékeire

Genova-Hamburg, máj. 14.-jun. 2. 385 RM-tól

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

Jelentkezés, információ, prospektus:

 Hamburg-Amerika Linie S. A. R. képviselőténél:

Künstler Vizum- és Utazási-irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

A legyőzött zongora

Közgazdasági hír. Néhány sor az egész. Könnyen összefüggésbe lehetne hozni — hiszen ez a legkönnyebb — a már esztendő óta pusztító válsággal, egyes iparágak katasztrófális tetőrésevel, valamint a polgári középosztály anyagi leromlásával és még számos, tisztán csak közgazdasági jellegű okkal és magyarázattal.

A hír, amelyet említettünk, röviden a következő: A németországi zongoragyárak fellünéstköllő üzlettelenségről panaszkodnak. Ezek a gyárak az elmúlt esztendőben termelési kapacitásuknak csak 8.4 százalékát használták ki. Jelenlegi berendezésük mellett tehát legalább tízszer annyi zongorát gyárthattak volna, mint amennyit ténylegesen a piacra hoztak.

Lehet, hogy a híres német zongoragyárak nimbuszát elsősorban a gazdasági válság tépázta meg. Valószínű az is, hogy termelésüket azért kellett csökkenteniök, mert a polgári osztály — jelenlegi anyagi viszonyai mellett — nem nagyon engedhette meg magának a zongora vásárlását. A közgazdasági tényezők mellett azonban egy kultúra átváltozását, vedését és átfarmalóúását is jelenti az a 8 egész 4 tizedes szám, amelyet alig néhány sorban közölnek a német lapok.

A régi polgári családokban otthonos, kedvelt, meghitt butor darab volt a zongora. A gyermekek szinte az abc-vel egyidejűleg tanulták meg a zongora billentyűinek ismeretét. És később is, diákevekben, órákat töltöttek el a zongora mellett. A mai családban — előbb-utóbb észre kell vennünk — egyre kevesebb lesz az, aki zongorázik. És elérkezőnk talán rövidesen oda is, amikor a gyermekek arra a kérdésre, hogy milyen hangszeren játszik, azt válaszolja, hogy: Gramofonon és rádióan.

A kor és — mondjuk — a fejlődés hozza magával, hogy a rádiógyárak évről-évre növelik termelésüket, a zongoragyárak pedig — amint azt a berlini jelentés közli — prózaibb foglalkozásra, butorok gyártására térnek át.

A hír letagadhatatlanul gazdasági eseményt közöl. Gazdasági esemény, hogy a zongoragyárak kénytelenek korlátozni termelésüket, hogy az utóbbi esztendőben minden bizonytalanság számos kiváló szakmunkást bocsátottak el. De valahogy úgy érezzük, hogy egy kultúra kereteinek, külsőségeinek lassu változásáról ad hírt az a berlini jelentés, amely a 8.4 százalékról számol be.

„Tempora mutantur et nos mutantur in illis.”

Változnak az idők és a kulturák — külsőségeikkel és eszközeikkel együtt —, változnak bennük.

— Nehézségeik merültek fel a román-német kereskedelmi tárgyalásokban. Bucurestibe érkezett jelentések szerint a Berlinben folyó román-német kereskedelmi szerződési tárgyalások körül nehézségek támadtak. A Posse dr. elnöklété alatt működő német bizottság mindenáron meg akarja védeni a németországi mezőgazdasági érdekeket, különösen az ottani buza és az árpa termelését. Többek között azt is kívánja, hogy a két ország áruforgalma legnagyobb részben kölcsönös árucseré alapján bonyolítottassék le, továbbá a nálunk befagyott német árukövetelések devizában való kiegyenlítését is kéri. Németország túllünk csak olyan mezőgazdasági cikkekét akar venni, amelyek nála nem teremnek. Az Evian dr. elnöklété alatt tárgyaló román delegáció viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy lehetőleg magasán állapíttassanak meg a romániai termékek árai, továbbá azt is kívánja, hogy a román-német új kereskedelmi egyezményt összhangba kell hozni a mi új külkereskedelmi rendszerünkkel. Ezek a differenciák késleltetik a két ország közötti megegyezést és a különböző érdekeknek közös nevezőre való hozása igen nehézé vált.

— Elhalasztják a mezőgazdasági kamarai választásokat. Az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara ma rendeletet kapott a földművelésügyi miniszteriumból és ebben közlik, hogy a mezőgazdasági kamarai választásokat, amelyeket február 5-én kellett volna megtartani, bizonytalan időre elhalasztják. Ebből az intézkedésből biztosra vehető, hogy a kormány még is megvalósítja a szakkamarákról szóló törvény reformját és ezért nem akarja most megtartani a kamarai választásokat, mert később ugyanis újabb választásokra lenne szükség.

— Az aradmegyei szőlőgazdákkal közli az aradi Mezőgazdasági Kamara, hogy január 27-én a minisi vincellériskolával karöltve tizenöt napos tanfolyamot rendez, amelyen Arad- és bihormegyei gazdák és vincellérek vehetnek részt. A tanfolyam díjmentes és csupán azoknak kell ellátásért 225 lejt fizetniök, akik a minisi vincellériskolában kívánnak lakni. A Kamarának az a szándéka, hogy alapos gyakorlati munkát is végezzenek és ezért úgy intézkedett, hogy a tanfolyamon csak huszan vehetnek részt.

Rablók egy erdélyi kastélyban

Leütötték Eperjessy Béla micfalvai földbirtokos cselédeányát, s mikor látták, hogy észrevették őket, elmenekültek

Dicósanmartinból jelentik: Vakmerő rablótámadás tartja izgalomban a tarnavamegyei Micfalva község lakosságát. A máskor csendes kis község lakossága csoportokba verődve tárgyalja a kastélyban történt meghiusult éjszakai rablótámadást.

Vakmerő betörők belopóztak Eperjessy Béla földbirtokos udvarára és minden áron be akartak jutni a kastélyba.

Sikerült is nekik a verandáig észrevétlenül behatolniok, ott azonban zajt okoztak, amit a még ébren lévő házbeli meghallottak. Eperjessy Béla kiküldte a verandára a szobaleányt, hogy a zaj okát megtudja. Alig nyitotta azonban a szobaleány a verandára nyíló ajtót, az ott leselkedő betörők egyike hatalmas ütést mért a fejére, úgy, hogy azonnal a földre zuhant.

Nem vesztette el azonban az eszméletét, hanem segítségért kiáltott. A betörők, hogy elhaligattassák, vattával próbálták a száját betömni.

A segélykiáltásra kirohant Eperjessy és felesége és fellármázták a falut. A betörők, látva, hogy a rablótámadás nem sikerült, Eperjessy megfenyegetve, eltűntek a sötétségben. A falu lakossága üldözésükre sietett, azonban nem sikerült elfogni őket.

Mint később megállapították, a betörők egyike Eperjessy egyik elbocsátott alkalmazottja volt, akit a birtokos valami nézeteltérésért küldött el. Az elbocsátott alkalmazott megfenyegette Eperjessyt, hogy véres bosszút fog rajta állni. Ugy látszik, ezt a bosszútervet tegnap éjjel akarta végrehajtani.

A hatóságok bevezették a nyomozást.

Apró hirdetések.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 20 lei.** :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„LADY” jeligére levél van az Aradi Közlöny főkiadójában, kérem átvenni. 348

ALKALMAZÁS.

Jóbizonyítvánnyal rendelkező ügyes mindenest-szobaleányt keresek február 1-re. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 320

FIATAL özvegy urlasszony házvezetőnőnek menne magános urhoz, vidékre is. Leveleket „Nyugodt otthon” jeligére az Aradi Közlöny főkiadójába kér. 339

PAPIRSZAKMÁBAN jártas fiatal kiszolgáló leány felvétetik Sándor Ferenc papírkészítésében. 334

OKTATÁS.

ROMÁN kisasszony lehetőleg németül beszélő, elemistához délutáni korrepetálásra felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 342

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JANUÁR 18.

Bucuresti, 18: Rádiózenekar, 19: Hírek, 19.15: Rádiózenekar, 20: Felolvasás, 20.20: Lemezek, 20.55: Felolvasás, 21.10: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye, közvetítés az Atheneumból. A szünetben 22: Felolvasás. — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11: Hírek, 11.20: Időszerű apróságok. (Felolvasás), 11.45: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás), 13: Déli harangzó, 13.05: Szmirnov Szergej balalajkazenekara, 14.30: Sovinszki—Karnóczy szalon- és jazz-zenekar, 17.10: A rádió diáklétkörje, A gazda és a törvény, 18.35: Berend Endre szalon- és jazz-zenekarának műsora, 19: Munkásféltóra, 19.30: A szalonzenekar műsorának folytatása, 19.55: A balatoni jégvitorlázás, Ikw-szky János és Benacsék Jenő párbeszéde, 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése, „Tosca”. Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Puccini, 21.25: Sportközlemények, 22.30: Hírek, Majd: Kurina Simi és cigányzenekara muzikál. Utána: Heinemann Ede jazz-zenekarának műsora. — Bécs, 11.20: Mai osztrák költők, 13: Rádiózenekar, 16.40: Beethoven: Zongoratrió, 17.10: Filmlemezek, 17.50: Téli sport Tirolban, 18.25: Alberdingk-Walter E. hegedül, 20.25: Bécsi szimfonikusok, 23: Hangverseny, Utána: Állástalanok zenekara. — Belgrád, 17: Rádiózenekar, 17.30: Népdalok zenekarral, 18.45: Bugarinovics Melánia énekel, 21: Zágráb, 23.20—24: Vendéglői zene. — Berlin, 19.30: Sempell Schubert- és Wolf-dalokat énekel, 20: Mandolinzenekar fuvola- és xilofonszóval, 22: Sittard orgonaművész lemezei, 22.15: Reger: G-dur szerenád, Deutschlandsender, 18.30: Hay—Wolmann: Old Firehand ifjúsági hangjáték, 19: Táncczene, 19.20: Scholz Vilmos író felolvasása, 20: Táncclemezek, 22: Rádiózenekar, Utána: A világ legjobb táncczenekaráinak lemezei. — Kassa, 19: Magyar műsor, 19.50: Hírek, 20.30: Rádiózenekar, 21.05: Pozsony, 22.10: Prága. — Leipzig, 17: Drezdai filharmonikusok, 18.20: Haydn: Német táncok, 19.20: Fuvószene, 20.10: Finénekkar lemezei, 22: Zenei tűzijáték, Utána: Zilcher-trió, — Milano, 18.10: Hangverseny, 21: Lemezek, 21.45: Lemezek, 22: Szimfonikus hangverseny Szigeti József hegedűművésszel. — Róma, 18.10: Vegyes zene, 21: Lemezek, 21.25: Csak Bari: Görög-est, 21.45: Weinberger: A moztürdér, 3 felvonásos operett. — Varsó, 18.15: Marez Mária hegedül, 19.15: Mozart: C-dur vonósnégyes, a Budapesti vonósnégyes lemezei, 20: Ariaest, 20.30: Dallemezek, 21.15: A filharmonikusok hangversenye, 23.40: Reklámmuzika. Utána: Kávéházi táncczene.

SZOMBAT, JANUÁR 19.

Bucuresti, 18: Marcu-zenekar, 19.15: Marcu-zenekar, 20.20: Zenei újdonságok lemezek, 21.05: Jazz, 22: Üzenetek, 22.20: Jazz, 23: Beszélőművészet, 23.25: Közvetítés a Maxim-Zig-Zag kabaréból. — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11.20: Tábori posta 1915-ből (Felolvasás), 11.45: Mit nézzünk meg vasárnap. (Felolvasás), 13: Déli harangzó, 13.05: Hanglemezek, 2.30: Schwarz János és János és Oszkár fiatal különleges hangszeren játszanak, 5.10: Ezermester-műhely, 6: Az autózvezető és a gyalogjáró, Dárdai-Abriani Dezső előadása, 6.30: Frits Miklós gitározik, 7.10: Zalkariás János műszaki előadása, 7.45: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkvintettjének műsora, 8.15: Flóra és a trikik, Németh Károly elbeszélése, 8.45: Népszínműelőadás a Studióban, „Aranyigazság”, Népszínmű, 10.30: Hírek, időjárásjelentés, 10.50: A Bachmann szalonkvintett, 11.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Bécs, 13: Állástalan zenekar, 15: Hírek, 16.15: Vasárnapi kirándulások és szatirák, 19: A 2. győzelem zenekara, 20.25: Népdalokat tanulunk, 20.50: Filmszemle, 21.15: Osztrák Robinzonádok, 21.45: Rádiózenekar, 23.15: Sibainokságok hírei, 23.30: Hírek, 24: Lemezek, 0.45:—2: Jaritz jazz énekel. — Belgrád, 17: Fuvós katonazene, 21: Levova énekesnő estje, 2.40: Hangverseny, 23.30: Lemezek. — Deutschlandsender, 17: Köln, 19.40: Hanglemezkabaré, 20.45: Mit szóltok hozzá, 21: Hírek, 21.10: A Bund- és Livsakov-zenekarok tánczenéje, 23.20: Si-riport, 24—1: München. — Kassa, 13: Lemezek, 13.35: Rádiózenekar, 17.30: Lemezek, 22.35: Zene bemonadás szerint, 23.15—0.30: Pozsony. — Leipzig, 17: Königsberg, 18.50: Ifjúsági szemle, 19.35: Kräuslich: Tutajut a Werrán, hangjáték, 20.35: Eszkimókkal jegesmedvevadászaton, zenével, 21.10—2: Nagy tankaest. — Milano, 18.10: Jazz, 20.15: Hírek idegen nyelveken, 21: Lemezek, 21.45: Puccini: Bohémélet, 4 felvonásos opera. — Pozsony, 17.40: Szvoboda: A róza, háromfelvonásos mesejáték, 18.20: Vesely K. szlovák népdalokat énekel cigányzenekar kíséretével, 19: Magyar műsor, 21.20: Offenbach: Drottya, egyfelvonásos daltjáték, 23.30—0.30: Rádiózenekar. — Róma, 18.10: Hangverseny, 21.10: Lemezek, Csak Bari: Görög est, 21.45: Vegyes hangverseny, 23.30: Könnyű és táncczene. — Varsó, 18: Herrmann Ádám zenekara, 19.15: Feuermann Zsigmond hegedül, 20: Lengyel népdalok, 20.30: Dallemezek, 21: Rádiózenekar, 23: Reklámmuzika, 23.15: Táncczene, 0.05: A vendéglői táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
főel.

MEGVÉTELRE keresek használt de jókarban lévő azzurozó, endlítő és gombáthuzó gépeket. Cimeket „Komoly” jelizére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 341

FÜRÉSZPOR és gépforgács lego'csobban kapható Schamberger-nél. Feketebárány. 344

Perzsaszőnyegeket, varrógépet, irógépet, aranyat, ezüstöt, márkás porcelánt, festményeket keresek sürgősen megvételre. Comissio, Dacia kávéház mellett. 4925

ALKALMI AJANDÉKOK

lego'csobban, klub garnitura 4500, bőr garnitura 3500, uri szoba 6000, Schöberli vitrinek, 3 ajtós tükrös szekrény, ebédliok, Singer varrógépek 1500 lejtől, konyha kredencok 750 lejtől, csillárok, valódi és beltöldi perzsaszőnyegek, fehér leányszoba, disztárgyak, ezüst tálcák, festmények, tükrök, porcellán és kristály tárgyak stb. Comissio biz, üzlet, Reg. Maria 13. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt műsorral zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat lego'csobban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4639

Előírások

Igazolvány-képeket lego'csobban: Sándor Jenő fényképész készít Bulev. Reg. Ferdinand 22. Lutheránus templom mellett. Ugyanott a legmodernebb fényképek is készülnek. 5768

KÜLÖNFÉLÉK.

Pince, cementezett, kiadó. Bulev. Carol 72. sz.

ELVESZETT Áconiu Marius Dimitrie névre kiállított felsőkereskedelmi iskolai diploma és az aradi Iosif Vulcan iskola bizonyítványa. Az iratok tulajdonosa kéri a becsületes megtalálót, hogy a reá nézve értéktelen iratokat jutalom ellenében adja le az Aradi Közlöny kiadójába. 337

Piéh- és fahordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért